

The Lifeworld of Grief in the Platform Era: A Phenomenological Study of Grief Influencers' Experiences, Algorithmic Power, and the Micropolitics of Affect

1. Gelare Elyasvandi^{*}: M.A. Student, Department of Art, Tarbiat Modares University, Tehran, Iran
2. Ali Asghar Fahimifar^{*}: Ph.D., Department of Philosophy and History of Art, University of Central England, Birmingham, United Kingdom

^{*}Corresponding Author's Email: gelare_elyasvandi@modares.ac.ir

Received: 2025-07-29

Revised: 2025-10-26

Accepted: 2025-11-04

Published: 2025-11-22

Abstract

Introduction and Aim: The proliferation of social media platforms has transformed grief from a predominantly private experience into a public, networked, and technologically mediated phenomenon in which narratives of loss are increasingly shaped by algorithms, the attention economy, and affective norms. This study aimed to understand the lifeworld of grief in the platform era and explore grief influencers' lived experiences at the intersection of loss, algorithmic power, and the micropolitics of affect.

Methodology: This qualitative study employed an interpretive phenomenological approach. Participants were 10 Instagram influencers actively engaged in narrating experiences of grief, purposively selected based on their direct experience of producing loss-related content and maintaining ongoing interactions with audiences. Data were collected through in-depth semi-structured interviews and analyzed using interpretive phenomenological and thematic analysis. The credibility of the analysis was enhanced through participant checking, peer review, documentation of the analytical process, and researcher reflexivity.

Findings: The analysis revealed eight interconnected themes structuring the lifeworld of platformed grief: reconstructing relationships with the deceased through digital memory, publicization of loss, emotional labor and management of emotional displays, algorithmic power and the politics of visibility, micropolitics of affect and implicit norms of digital mourning, the duality of social support and algorithmic control, identity reconstruction following loss, and continuous negotiation with platform logics. The findings further indicated that platforms simultaneously facilitate empathy, social support, continuing emotional bonds, and meaning reconstruction while imposing invisible forms of control over the expression, visibility, legitimacy, and circulation of grief narratives through algorithms, engagement metrics, and audience expectations.

Conclusion: Platformed grief constitutes a multidimensional experience emerging at the intersection of affect, technology, and power. Within this environment, grieving individuals function simultaneously as narrators of loss, managers of affect, constructors of digital memory, and negotiators of algorithmic logics. Understanding grief in the digital era therefore requires attention to both the supportive affordances of platforms and the mechanisms of power, visibility, and affective regulation embedded within their architectures.

Keywords: Platformed grief; Grief influencers; Algorithmic power; Micropolitics of affect; Digital memory.

How to Cite: Elyasvandi, G. & Fahimifar, A. A. (2025). The Lifeworld of Grief in the Platform Era: A Phenomenological Study of Grief Influencers' Experiences, Algorithmic Power, and the Micropolitics of Affect. *Psychology of Motivation, Behavior, and Health*, 3(3), 1-23.

Copyright: © 2025 by the authors. Published under the terms and conditions of Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International (CC BY-NC 4.0) License.

Extended Abstract

Introduction and Aim

Grief is one of the most fundamental human experiences, yet its meanings, expressions, and social organization are inseparable from the cultural and communicative environments in which bereavement occurs. The expansion of digital media has substantially transformed these environments. Under conditions of hyperconnectivity, experiences that were once predominantly situated within private, familial, and physically bounded settings increasingly become visible, shareable, and continuously connected to wider networks of audiences (Brubaker, 2022). Social media platforms have consequently become important sites for narrating loss, maintaining memories, seeking recognition, receiving emotional support, and negotiating post-bereavement identities. Platformed mourning therefore represents more than the digital transmission of conventional grieving practices; it involves the reconfiguration of grief through technological infrastructures, audience interactions, data practices, and new forms of visibility.

A particularly significant development within this transformation is the emergence of grief influencers who publicly narrate personal loss and maintain ongoing relationships with audiences through platforms such as Instagram. Their practices blur the boundaries between intimate experience, public storytelling, emotional expression, and content production. Research on grief labour has shown that influencers who communicate bereavement online engage in complex forms of emotional work, balancing authentic experiences of suffering with expectations concerning resilience, audience engagement, and continued platform participation (Harju & Pentikäinen, 2025). At the same time, highly affective narratives circulate within an attention economy in which visibility and engagement possess social and potentially economic value. The commodification of grief on Instagram illustrates how mourning may become entangled with influencer culture, public attention, and the mechanisms through which emotional content acquires visibility (Abidin, 2022).

Digital mourning also involves the transformation of memory itself. Images, posts, videos, comments, and archived interactions allow relationships with deceased persons to continue through digitally preserved traces. However, this preservation simultaneously renders mourning susceptible to

datafication, because memories and emotional expressions become stored, classified, processed, and governed through technological systems (Thommandru & Mone, 2026). Affect in such environments cannot be understood solely as an internal psychological state. Rather, it emerges relationally through bodies, technological objects, images, interfaces, and social structures (DeFazio & Sahay, 2025). Digital platforms therefore participate not only in transmitting grief but also in structuring how grief becomes perceptible, communicable, and socially meaningful.

This structuring process is inseparable from algorithmic power. Platform algorithms influence which narratives become visible, how long they circulate, and which forms of emotional expression receive engagement. Digital surveillance and algorithmic discrimination demonstrate that technological infrastructures can establish unequal conditions of visibility while simultaneously encouraging users to develop strategies for adaptation, maneuvering, and resistance (Hasan et al., 2025). In parallel, digital environments generate affective norms through which particular emotional expressions become normalized or socially sanctioned. Research on the governance of emotions demonstrates that media systems participate in organizing collective affect and shaping perceptions of what constitutes legitimate or appropriate emotional expression (Kisic Merino & Kinnvall, 2023). Grief influencers may consequently encounter implicit expectations regarding how intensely grief should be expressed, how long mourning should remain publicly visible, and when resilience or recovery should be displayed.

Nevertheless, digital platforms should not be conceptualized exclusively as structures of control. They can facilitate collective rituals, solidarity, remembrance, and the production of alternative meanings. Mediatized responses to traumatic events demonstrate how platform users collectively construct rituals of mourning and public memory (Fitzgerald, 2025). Hashtags and digital networks can similarly become instruments of resistance and collective meaning-making following tragedy (Fitzpatrick, 2026). Studies of digitally mediated participation further suggest that hashtag-based environments can create new forms of civic presence and networked engagement (Alam, 2026), while digital spaces may generate transformative geographies of connection, participation, and hope (by Typografia et al., 2026). Users can also creatively appropriate platform affordances to challenge dominant representations and construct alternative narratives, illustrating their capacity for cultural and affective agency within

technologically structured environments (Huang & Lu, 2026). Accordingly, platformed grief is best understood as a multidimensional lifeworld in which support and surveillance, emotional authenticity and performance, memory and datafication, visibility and marginalization, and agency and algorithmic power intersect. The present study therefore aimed to gain an in-depth understanding of the lifeworld of grief in the platform era and to explore grief influencers' lived experiences at the intersection of loss, algorithmic power, and the micropolitics of affect.

Methodology

This qualitative study employed an interpretive phenomenological approach to examine how grief influencers experience, interpret, and assign meaning to bereavement within social media environments. The study population consisted of influencers who had publicly shared their experiences of grief through social media, particularly Instagram. Participants were selected through purposive criterion-based sampling. Eligibility required direct experience of producing loss-related content, sustained interaction with audiences, and lived experience of negotiating grief within a platform environment. Data collection continued until conceptual saturation was reached and additional interviews no longer generated substantively new information regarding platformed grief, emotional labour, algorithmic encounters, or strategies for managing digital presence. The final sample consisted of 10 grief influencers aged 28 to 43 years who represented different forms of bereavement, including the loss of a spouse, child, parent, sibling, or romantic partner.

Data were collected through in-depth semi-structured interviews. Interview questions focused on participants' experiences of narrating loss, preserving memories, interacting with audiences, managing emotional expression, encountering judgment, understanding algorithmic visibility, and experiencing changes in identity following bereavement. The interviews were transcribed and repeatedly reviewed to identify meaning units concerning grief, digital memory, audience relations, emotional management, and platform structures. Initial codes were compared, consolidated, and organized into subordinate and overarching themes through interpretive phenomenological and thematic analysis. The analysis sought to preserve the meaning of participants' lived experiences while identifying shared structures across individual narratives. Trustworthiness was strengthened through participant checking, peer review of the analytical process, systematic

documentation of coding and interpretation, and researcher reflexivity.

Findings

Analysis of the interview data revealed that platformed grief was organized around eight interrelated major themes. The first theme, **reconstructing the relationship with the deceased through digital memory**, reflected participants' use of photographs, archived posts, videos, and narratives to sustain a symbolic connection with the deceased. Digital content was experienced not merely as stored information but as a meaningful extension of the lost relationship and as a space in which the deceased remained affectively present.

The second theme, **publicization of the experience of loss**, captured the movement of grief from a private emotional experience into a public and networked narrative. Participants described how initially personal expressions of pain gradually became shared experiences through audience responses, comments, and messages. Public narration reduced feelings of isolation for some participants and enabled connections with individuals who had experienced similar losses.

The third theme, **emotional labour and management of emotional displays**, demonstrated that sharing grief online required continuous regulation. Participants made deliberate decisions regarding when to post, how intensely to express suffering, what aspects of grief to conceal, and how to respond to audience expectations. They frequently negotiated a tension between expressing vulnerability and maintaining an image of strength or resilience. Responding to large numbers of supportive messages also became a form of emotional responsibility toward the online community.

The fourth theme concerned **algorithmic power and the politics of visibility**. Participants perceived algorithms as invisible but consequential actors that influenced whether grief narratives were widely distributed or marginalized. They gradually developed practical strategies, including timing posts, using hashtags, adjusting narrative styles, and monitoring engagement, to negotiate platform visibility.

The fifth theme, **the micropolitics of affect and hidden norms of digital mourning**, showed that participants were exposed to explicit and implicit judgments regarding appropriate grief. Audience reactions generated expectations about the authenticity, intensity, duration, and presentation of mourning. These pressures sometimes resulted in

emotional self-censorship and strategic modification of content.

The sixth theme was the **duality of social support and algorithmic control**. Platforms enabled empathy, supportive relationships, and the formation of grief communities while simultaneously creating pressures for continued visibility, audience engagement, and content production. Support and control were therefore experienced concurrently rather than as mutually exclusive conditions.

The seventh theme, **identity reconstruction after loss**, reflected substantial changes in participants' perceptions of themselves, their social roles, and their online identities. Their social media pages often changed alongside their post-loss identities, becoming spaces through which new meanings of self were negotiated.

The eighth theme, **continuous negotiation with platform logics**, integrated participants' ongoing efforts to balance emotional authenticity, audience expectations, privacy, visibility, and platform demands. The final analytical model demonstrated that the lifeworld of platformed grief emerges through the interaction of affect, technology, and power. Within this environment, grieving individuals simultaneously become narrators of loss, managers of emotion, negotiators with algorithms, and constructors of digital memory.

Discussion and Conclusion

The findings demonstrate that platformed grief cannot adequately be conceptualized as either private grief transferred to an online setting or as simple public self-disclosure. Instead, it constitutes a distinct social-technological mode of experiencing bereavement. The platform becomes integrated into the grieving process itself by providing an environment in which memories are preserved, relationships with the deceased are symbolically continued, audiences participate in meaning-making, and post-loss identities are reconstructed.

A central implication of the findings is the fundamentally dual character of digital platforms. They offer meaningful opportunities for connection, empathy, validation, collective memory, and reduced isolation, yet these possibilities exist within infrastructures that organize visibility, quantify

interaction, and encourage continuous participation. Consequently, grief influencers inhabit a space in which emotional support and technological control operate simultaneously. Their grief remains personally meaningful while becoming subject to public evaluation and algorithmic circulation.

The findings further indicate that emotional expression on platforms is neither completely spontaneous nor entirely imposed. Participants retained agency in determining how they narrated loss, preserved memories, and interacted with audiences, but this agency was exercised within boundaries established by platform architectures and social expectations. Emotional labour therefore emerged as a defining characteristic of platformed grief. Participants were required not only to live through bereavement but also to regulate its public representation, negotiate judgments concerning authenticity, and decide how vulnerability and resilience should be balanced.

Digital memory was another central component of this lifeworld. Archived content allowed participants to maintain continuing bonds with deceased persons and provided a material-symbolic foundation for reconstructing meaning after loss. At the same time, the embedding of memory within commercial technological infrastructures means that intimate relationships become dependent on systems beyond the mourner's direct control. This illustrates why contemporary grief must increasingly be examined through the combined lenses of affective experience, technological mediation, and power.

Overall, the study concludes that grief in the platform era is a multidimensional and relational phenomenon formed at the intersection of affect, technology, and power. Grief influencers are not merely individuals publicly displaying sorrow; they actively construct meaning, manage emotional relationships, preserve digital memories, negotiate algorithmic structures, and rebuild identities within networked environments. Understanding contemporary bereavement therefore requires moving beyond exclusively individual or psychological accounts of grief and recognizing the increasingly important role of platform infrastructures, audience relations, digital memory, and invisible systems of visibility in shaping how loss is experienced, communicated, and socially recognized.

زیست جهان سوگ در عصر پلتفرم: مطالعه‌ای پدیدارشناختی از تجربه اینفلوئنسرهای سوگ، قدرت الگوریتمی و میکروپولیتیک‌های عاطفه

۱. گلاره یاسوندی*¹: دانشجوی کارشناسی ارشد، گروه هنر، دانشگاه تربیت مدرس، تهران، ایران

۲. علی اصغر فهمی²: دکتری، گروه فلسفه و تاریخ هنر، دانشگاه مرکزی انگلستان بیرمنگام

*ایمیل نویسنده مسئول: gelare_elyasvandi@modares.ac.ir

انتشار: ۱۴۰۴/۰۹/۰۱

پذیرش: ۱۴۰۴/۰۸/۱۳

بازنگری: ۱۴۰۴/۰۸/۰۴

دریافت: ۱۴۰۴/۰۵/۰۷

چکیده

مقدمه و هدف: گسترش پلتفرم‌های اجتماعی، سوگ را از تجربه‌ای عمدتاً خصوصی به پدیده‌ای عمومی، شبکه‌ای و فناورانه تبدیل کرده است که در آن روایت فقدان تحت تأثیر الگوریتم‌ها، اقتصاد توجه و هنجارهای عاطفی قرار می‌گیرد. پژوهش حاضر با هدف فهم زیست‌جهان سوگ در عصر پلتفرم و تبیین تجربه زیسته اینفلوئنسرهای سوگ در تقاطع فقدان، قدرت الگوریتمی و میکروپولیتیک‌های عاطفه انجام شد.

روش‌شناسی: این پژوهش کیفی با رویکرد پدیدارشناسی تفسیری انجام شد. مشارکت‌کنندگان شامل ۱۰ اینفلوئنسر فعال در حوزه روایت سوگ در اینستاگرام بودند که به شیوه نمونه‌گیری هدفمند و بر اساس تجربه مستقیم تولید محتوای مرتبط با فقدان و تعامل مستمر با مخاطبان انتخاب شدند. داده‌ها از طریق مصاحبه‌های عمیق نیمه‌ساختاریافته گردآوری و با استفاده از تحلیل پدیدارشناختی تفسیری و تحلیل مضمون بررسی شدند. برای افزایش اعتبار یافته‌ها از بازیابی مشارکت‌کنندگان، مرور همکار پژوهشی، ثبت فرایند تحلیل و بازتاب‌پذیری پژوهشگر استفاده شد.

یافته‌ها: تحلیل داده‌ها نشان داد که زیست‌جهان سوگ پلتفرمی در هشت مضمون اصلی سازمان می‌یابد: بازسازی رابطه با فرد ازدست‌رفته از طریق حافظه دیجیتال، عمومی شدن تجربه فقدان، کار عاطفی و مدیریت نمایش احساسات، قدرت الگوریتمی و سیاست دیده‌شدن، میکروپولیتیک‌های عاطفه و هنجارهای پنهان سوگواری دیجیتال، دوگانگی حمایت اجتماعی و کنترل الگوریتمی، بازسازی هویت پس از فقدان و مذاکره مستمر با منطق پلتفرم. یافته‌ها همچنین آشکار ساختند که پلتفرم‌ها به‌طور هم‌زمان امکان همدلی، حمایت اجتماعی، حفظ پیوند عاطفی و تولید معنا را فراهم می‌کنند و از طریق الگوریتم‌ها، معیارهای تعامل و انتظارات مخاطبان، بر چگونگی نمایش، مشروعیت و گردش روایت‌های سوگ کنترل نامرئی اعمال می‌کنند.

نتیجه‌گیری: سوگ پلتفرمی تجربه‌ای چندلایه در تقاطع عاطفه، فناوری و قدرت است که در آن فرد سوگوار صرفاً روایتگر فقدان نیست، بلکه هم‌زمان به‌عنوان مدیر عاطفه، سازنده حافظه دیجیتال و مذاکره‌کننده با منطق الگوریتمی عمل می‌کند. بنابراین، فهم سوگ در عصر دیجیتال مستلزم توجه هم‌زمان به ظرفیت حمایتی پلتفرم‌ها و سازوکارهای قدرت و تنظیم عاطفی نهفته در معماری آن‌هاست.

کلیدواژه‌ها: سوگ پلتفرمی؛ اینفلوئنسرهای سوگ؛ قدرت الگوریتمی؛ میکروپولیتیک‌های عاطفه؛ حافظه دیجیتال.

نحوه استناددهی: یاسوندی، گلاره، و فهمی فر، علی اصغر. (۱۴۰۴). زیست‌جهان سوگ در عصر پلتفرم: مطالعه‌ای پدیدارشناختی از تجربه اینفلوئنسرهای سوگ، قدرت الگوریتمی و میکروپولیتیک‌های عاطفه. *روان‌شناسی انگیزش، رفتار و سلامت*، ۳(۳)، ۲۳-۱.

مجاز و حق نشر: © ۱۴۰۴ تمامی حقوق انتشار این مقاله متعلق به نویسنده است. انتشار این مقاله به‌صورت دسترسی آزاد مطابق با گواهی (CC BY-NC 4.0) صورت گرفته است.

مقدمه

مرگ، فقدان و سوگ از بنیادی‌ترین تجربه‌های انسانی‌اند، اما شیوه تجربه، معناگذاری و بازنمایی آن‌ها همواره در بسترهای تاریخی، فرهنگی و ارتباطی شکل گرفته است. سوگ در نگاه نخست ممکن است تجربه‌ای شخصی و درونی به نظر برسد، ولی در عمل در شبکه‌ای از روابط اجتماعی، آیین‌های جمعی، زبان، حافظه و تعامل با دیگران سازمان می‌یابد. گسترش رسانه‌های دیجیتال و به‌ویژه پلتفرم‌های اجتماعی این سازمان‌یافتگی را وارد مرحله‌ای تازه کرده است؛ مرحله‌ای که در آن مرز میان امر خصوصی و عمومی، حضور و غیاب، خاطره و بازنمایی، و تجربه شخصی و مشارکت جمعی بیش از گذشته سیال شده است. در وضعیت «بیش‌اتصال»، تجربه‌های فردی در معرض گردش مستمر، واکنش فوری و بازتفسیر شبکه‌ای قرار می‌گیرند و زندگی روزمره در پیوندی دائمی با زیرساخت‌های ارتباطی بازآرایی می‌شود (Brubaker, 2022). از این منظر، سوگ در عصر پلتفرم دیگر صرفاً تجربه‌ای محدود به فضای خصوصی، خانواده یا آیین‌های حضوری نیست، بلکه می‌تواند به رخدادی عمومی، قابل مشاهده، قابل اشتراک‌گذاری و متأثر از منطق‌های فناورانه تبدیل شود.

پلتفرم‌های اجتماعی امکان‌هایی تازه برای روایت فقدان، حفظ خاطرات، ساخت یادمان‌های دیجیتال و دریافت حمایت اجتماعی فراهم کرده‌اند. تصاویر، ویدئوها، استوری‌ها، هشتک‌ها، کامنت‌ها و آرشیوهای آنلاین به افراد اجازه می‌دهند رابطه خود با فرد ازدست‌رفته را در قالب‌های جدید بازسازی کنند و تجربه سوگ را در حضور مخاطبانی گسترده‌تر معنا دهند. در چنین فضایی، حافظه دیگر فقط در ذهن فرد یا در اشیای مادی باقی نمی‌ماند، بلکه در قالب داده‌ها، آرشیوها و ردپاهای دیجیتال استمرار پیدا می‌کند. بحث «داده‌مندشدن سوگ» نشان می‌دهد که فناوری‌های دیجیتال نه تنها ابزارهایی برای حفظ خاطره و تسهیل ارتباط هستند، بلکه تجربه فقدان را به فرایندهایی از ذخیره‌سازی، طبقه‌بندی، گردش و پردازش داده پیوند می‌زنند؛ فرایندی که در کنار ظرفیت‌های حمایتی، پرسش‌هایی درباره مالکیت داده‌های عاطفی، سیاست حافظه و اخلاق فناوری‌های سوگ ایجاد می‌کند (Thommandru & Mone, 2026). بنابراین، سوگ دیجیتال را نمی‌توان صرفاً امتداد آنلاین سوگواری

سنتی دانست، بلکه باید آن را صورت‌بندی تازه‌ای از رابطه میان عاطفه، حافظه و فناوری تلقی کرد.

یکی از مهم‌ترین تحولات این حوزه، ظهور افرادی است که تجربه فقدان خود را به‌طور مستمر و عمومی در پلتفرم‌ها روایت می‌کنند و می‌توان از آنان با عنوان اینفلوئنسرهای سوگ یاد کرد. این افراد در نقطه تلاقی تجربه زیسته، تولید محتوا، رابطه با مخاطب و اقتصاد توجه قرار دارند. روایت سوگ در حساب‌های پرمخاطب صرفاً بیان خودانگیخته اندوه نیست؛ این روایت‌ها باید در قالب‌های قابل فهم و قابل مشاهده پلتفرمی ارائه شوند، با مخاطبان تعامل داشته باشند و در بسیاری موارد استمرار حضور تولیدکننده محتوا را نیز حفظ کنند. مطالعه هارجو و پنتیکاین دربارۀ «کار سوگ» در اینستاگرام نشان می‌دهد که اینفلوئنسرهای سوگ برای بازنمایی فقدان ناگزیر از نوعی کار عاطفی‌اند؛ کاری که مستلزم مدیریت احساسات، تنظیم نحوه نمایش رنج، پاسخ به مخاطبان و ایجاد تعادل میان اصالت تجربه و انتظارات محیط پلتفرمی است (Harju & Pentikäinen, 2025). در نتیجه، سوگ به فعالیتی ارتباطی تبدیل می‌شود که در آن احساس شخصی هم‌زمان تجربه، بازنمایی، تنظیم و برای مخاطب تفسیر می‌شود.

این وضعیت، مسئله اصالت عاطفی را به یکی از تنش‌های اصلی سوگ پلتفرمی تبدیل می‌کند. فرد سوگوار ممکن است بخواهد درد خود را بی‌واسطه بیان کند، اما حضور مخاطبان، سابقه هویتی صفحه، انتظار برای استمرار تولید محتوا و قواعد نانوشته تعامل می‌توانند نحوه این بیان را تغییر دهند. در چنین شرایطی، حتی انتخاب زمان انتشار، میزان آشکارسازی آسیب‌پذیری، نوع تصویر و زبان روایت می‌تواند بخشی از مدیریت عاطفی باشد. عاطفه در اینجا صرفاً حالتی روان‌شناختی و درونی نیست، بلکه در رابطه میان بدن، اشیا، رسانه‌ها و ساختارهای اجتماعی تولید و گردش می‌یابد. رویکردهای مادی و رابطه‌ای به عاطفه بر همین نکته تأکید می‌کنند که احساسات در خلأ فردی شکل نمی‌گیرند و برای فهم آن‌ها باید شبکه‌ای را دید که سوژه انسانی، فناوری، اشیا و مناسبات قدرت را به هم پیوند می‌دهد (DeFazio & Sahay, 2025). از این منظر، پست، تصویر، کامنت، رابط کاربری و الگوریتم همگی می‌توانند در چگونگی شکل‌گیری و گردش عاطفه سوگ نقش داشته باشند.

در کنار کار عاطفی، اقتصاد توجه نیز یکی از نیروهای تعیین‌کننده در فهم سوگ پلتفرمی است. پلتفرم‌ها بر مبنای دیده‌شدن، مشارکت، واکنش و استمرار تعامل سازمان می‌بایند و به همین دلیل محتوای عاطفی، به‌ویژه محتوایی که واکنش شدید ایجاد می‌کند، می‌تواند در چرخه توجه عمومی قرار گیرد. ابیدین در تحلیل «ربایش سوگ» نشان می‌دهد که روایت‌های عمومی اندوه در اینستاگرام می‌توانند در مرز میان همدلی، شهرت و تجاری‌شدن قرار گیرند و گاه تجربه تراژیک به سرمایه‌ای برای جلب توجه، افزایش دیده‌شدن یا تقویت برند شخصی تبدیل شود (Abidin, 2022). اهمیت این بحث در آن است که تجاری‌شدن لزوماً به معنای نادرستی تجربه سوگ نیست؛ بلکه نشان می‌دهد تجربه‌ای اصیل و دردناک می‌تواند هم‌زمان وارد سازوکارهای پلتفرمی ارزش‌آفرینی شود. بنابراین، سوگ پلتفرمی در فضایی رخ می‌دهد که در آن معنا و رنج فردی با منطق مشارکت، شهرت و مصرف محتوا درهم‌تنیده است.

این درهم‌تنیدگی بدون توجه به قدرت الگوریتمی قابل فهم نیست. الگوریتم‌ها تعیین می‌کنند چه محتوایی بیشتر نمایش داده شوند، کدام روایت‌ها در معرض دید کاربران قرار گیرند و چه الگوهای از تعامل تقویت یا تضعیف شوند. اگرچه سازوکارهای دقیق این فرایندها غالباً برای کاربران شفاف نیست، تولیدکنندگان محتوا به‌تدریج از طریق تجربه روزمره، تغییر در میزان بازدید و واکنش مخاطبان، تصویری عملی از منطق پلتفرم می‌سازند و رفتار خود را با آن تنظیم می‌کنند. پژوهش حسن و همکاران درباره تبعیض الگوریتمی و نظارت دیجیتال نشان می‌دهد که کاربران ممکن است برای مقابله با سازوکارهایی که روایت‌های خاص را به حاشیه می‌رانند، راهبردهایی برای مانور در برابر نظارت و بازپس‌گیری امکان روایت‌گری ایجاد کنند (Hasan et al., 2025). این نگاه برای مطالعه سوگ اهمیت دارد؛ زیرا دیده‌شدن یا دیده‌نشدن روایت فقدان صرفاً مسئله‌ای فنی نیست و می‌تواند بر احساس اعتبار، مشروعیت و امکان ارتباط اجتماعی فرد سوگوار اثر بگذارد.

قدرت پلتفرمی علاوه بر توزیع محتوا، در سطح ظریف‌تری نیز عمل می‌کند: در شکل‌دهی به قواعدی درباره اینکه چه احساساتی، با چه شدتی، در چه قالبی و برای چه مدتی قابل بیان‌اند. این سطح را می‌توان از منظر میکروپولیتیک‌های عاطفه تحلیل کرد. کاربران در

تعامل با مخاطبان و رسانه‌ها یاد می‌گیرند چه شیوه‌ای از بیان غم پذیرفتنی‌تر است، چه زمانی انتظار می‌رود فرد نشانه‌هایی از تاب‌آوری نشان دهد و چه نوع واکنشی ممکن است با قضاوت یا بی‌اعتباری مواجه شود. مطالعات مربوط به حکمرانی احساسات در محیط‌های رسانه‌ای ترکیبی نشان داده‌اند که رسانه‌ها می‌توانند در عادی‌سازی، جهت‌دهی و سازمان‌دهی احساسات جمعی نقش داشته باشند و عاطفه را در شبکه‌ای از ناامنی، معنا و قدرت قرار دهند (Kisic Merino & Kinnvall, 2023). بر همین اساس، سوگ پلتفرمی نه‌فقط بیان احساس، بلکه فرایند مذاکره با هنجارهای عاطفی و انتظارات اجتماعی درباره سوگواری «مناسب» است.

با وجود این، رابطه میان پلتفرم و عاطفه را نباید فقط در قالب کنترل محدودیت تحلیل کرد. رسانه‌های دیجیتال می‌توانند بسترهایی برای آیین‌های جمعی، همبستگی، یادآوری و بازسازی معنا نیز باشند. بررسی آیین‌های رسانه‌ای کاربران پس از حملات تروریستی نشان داده است که پلتفرم‌ها می‌توانند از طریق تصاویر، اسکرین‌شات‌ها و الگوهای تکرارشونده مشارکت، به فضاهایی برای سوگواری جمعی و ساخت حافظه عمومی تبدیل شوند (Fitzgerald, 2025). این ظرفیت نشان می‌دهد که حتی در محیطی که تحت تأثیر منطق پلتفرمی و الگوریتمی است، کاربران می‌توانند اشکال جدیدی از حضور جمعی و یادبود را ایجاد کنند. برای فرد سوگوار نیز مخاطبان ممکن است صرفاً تماشاگر نباشند، بلکه به اجتماع عاطفی تبدیل شوند که از طریق پیام، همدلی و اشتراک تجربه در فرایند معنا دادن به فقدان مشارکت می‌کند.

این ظرفیت جمعی، در شرایط بحرانی می‌تواند به کشمگری و مقاومت نیز گسترش یابد. فیتزپاتریک با بررسی هشتگ‌ها، مقاومت و کشمگری دیجیتال پس از حملات مسجد کرایست چرچ نشان می‌دهد که تراژدی در فضای پلتفرمی می‌تواند علاوه بر موضوعی برای گردش گسترده محتوا، به زمینه‌ای برای مقاومت، همبستگی و مداخله در روایت‌های مسلط تبدیل شود (Fitzpatrick, 2026). از این منظر، هشتگ‌ها و شبکه‌های مشارکت می‌توانند حافظه جمعی را سازمان دهند، صداها را حاشیه‌ای را برجسته کنند و امکان شکل‌گیری روایت‌های جایگزین را فراهم آورند. این نکته برای سوگ پلتفرمی اهمیت دارد؛ زیرا تجربه فردی فقدان ممکن است از طریق اتصال به

تجربه‌های مشابه، به نوعی کنش جمعی و تولید معنای مشترک تبدیل شود.

مطالعات جدید درباره فضاهای دیجیتال نیز بر همین دوگانگی تأکید دارند: رسانه‌ها هم می‌توانند ابزار نظارت و کنترل باشند و هم امکان ایجاد ارتباط، امید و تحول را فراهم کنند. مفهوم «جغرافیاهای دیجیتال امید» بر ظرفیت رسانه‌ها برای ساخت فضاهای تازه مشارکت، پیوند و امکان‌های اجتماعی تأکید می‌کند (by Typografia et al., 2026). در این چارچوب، پلتفرم صرفاً معماری فنی یا بازار توجه نیست، بلکه فضایی اجتماعی است که در آن کاربران می‌توانند اجتماع بسازند، تجربه‌های مشترک را به زبان درآورند و شکل‌هایی از امید، همبستگی و بازتعریف خود را پدید آورند. برای سوگواران، این ظرفیت ممکن است در حفظ رابطه نمادین با فرد ازدست‌رفته، یافتن دیگران با تجربه مشابه و تبدیل خاطره شخصی به حافظه مشترک نمایان شود.

همچنین، ادبیات مربوط به مشارکت شهروندی دیجیتال نشان می‌دهد که هشتگ‌ها و فضاهای مشارکتی آنلاین می‌توانند شیوه‌های جدیدی از حضور عمومی و کنش جمعی را شکل دهند. در بحث آموزش شهروندی در جهان دیجیتال، بر این نکته تأکید شده است که مشارکت در فضاهای هشتگی صرفاً مصرف محتوا نیست، بلکه می‌تواند به یادگیری الگوهای تازه حضور، بیان و تعامل اجتماعی منجر شود (Alam, 2026). اگرچه این ادبیات مستقیماً بر سوگ متمرکز نیست، برای فهم زیست جهان سوگ پلتفرمی اهمیت دارد؛ زیرا نشان می‌دهد کاربران در محیط‌های دیجیتال چگونه از طریق قواعد مشارکت، زبان مشترک، هشتگ‌ها و شبکه‌های ارتباطی به سوژه‌های فعال در تولید معنا تبدیل می‌شوند. در نتیجه، اینفلوئنسر سوگ نیز فقط فردی نیست که احساس خود را نمایش می‌دهد، بلکه کنشگری است که در شبکه‌ای از روابط، هنجارها و مخاطبان، روایت فقدان را به شکلی عمومی سازمان می‌دهد.

ظرفیت پلتفرم‌ها برای تولید روایت‌های جایگزین در حوزه‌های دیگری نیز مشاهده شده است. مطالعه هوانگ و لو درباره طنز فمینیستی دیجیتال در ویو نشان می‌دهد که کاربران می‌توانند از امکانات پلتفرمی و قالب‌های فرهنگی برای بازتعریف رویدادها، مقاومت در برابر روایت‌های مسلط و بیان تجربه‌های حاشیه‌ای استفاده

کنند (Huang & Lu, 2026). اهمیت این یافته برای مطالعه حاضر در آن است که نشان می‌دهد کاربران در برابر منطق پلتفرم صرفاً منفعل نیستند؛ آن‌ها می‌توانند امکانات رسانه را به‌صورت خلاقانه برای بازسازی معنا و ایجاد موقعیت‌های تازه بیان به کار گیرند. همین منطق را می‌توان در سوگ پلتفرمی نیز مشاهده کرد، جایی که فرد ممکن است با روایت شخصی، حافظه دیجیتال و تعامل با مخاطبان، تعریف تثبیت‌شده از سوگواری، تاب‌آوری و حضور پس از فقدان را بازتنظیم کند.

در مجموع، ادبیات موجود نشان می‌دهد که سوگ در عصر پلتفرم پدیده‌ای چندلایه است که نمی‌توان آن را صرفاً از منظر روان‌شناختی یا ارتباطی توضیح داد. این تجربه هم‌زمان با حافظه دیجیتال، کار عاطفی، اقتصاد توجه، قدرت الگوریتمی، نظارت، هنجارهای عاطفی، اجتماع‌سازی، مقاومت و تولید معنا پیوند دارد. از یک سو، پلتفرم‌ها امکان دیده‌شدن، دریافت حمایت، استمرار پیوند با فرد ازدست‌رفته و شکل‌گیری اجتماعات عاطفی را فراهم می‌کنند؛ از سوی دیگر، همین فضاها روایت‌های سوگ را در معرض معیارهای تعامل، منطق شهرت، الگوریتم‌های توزیع محتوا و انتظارات مخاطبان قرار می‌دهند. بنابراین، فرد سوگوار در فضای پلتفرمی در موقعیتی دوگانه قرار دارد: او هم‌زمان تجربه‌کننده فقدان، روایتگر عمومی، مدیر عاطفه، سازنده حافظه دیجیتال و مذاکره‌کننده با ساختارهای نامرئی پلتفرم است. با وجود گسترش پژوهش‌ها درباره هر یک از این ابعاد، هنوز نیاز به مطالعه‌ای یکپارچه وجود دارد که از منظر تجربه زیسته، نحوه درهم‌تنیدگی عاطفه، فناوری و قدرت را در زندگی روزمره اینفلوئنسرهای سوگ بررسی کند و نشان دهد که آنان چگونه میان نیاز به بیان اصیل فقدان، حمایت اجتماعی، دیده‌شدن، قواعد پلتفرمی و فشارهای الگوریتمی تعادل برقرار می‌کنند.

هدف پژوهش حاضر، فهم عمیق زیست جهان سوگ در عصر پلتفرم و تبیین تجربه زیسته اینفلوئنسرهای سوگ در تقاطع فقدان، قدرت الگوریتمی و میکروپولیتیک‌های عاطفه است.

روش‌شناسی

پژوهش حاضر با هدف فهم عمیق «زیست جهان سوگ در عصر پلتفرم» و بررسی تجربه زیسته اینفلوئنسرهای سوگ، از رویکرد کیفی

و روش پدیدارشناسی تفسیری استفاده می‌کند. انتخاب این روش به دلیل ماهیت پیچیده، شخصی و معنایی پدیده سوگ دیجیتال است؛ زیرا هدف پژوهش، اندازه‌گیری میزان سوگ یا بررسی فراوانی رفتارهای آنلاین نیست، بلکه تلاش دارد چگونگی تجربه، ادراک و معنای فردی افراد از سوگ در فضای پلتفرمی را آشکار سازد. رویکرد پدیدارشناختی امکان بررسی جهان تجربه‌شده مشارکت‌کنندگان و فهم نحوه مواجهه آن‌ها با مفاهیمی همچون فقدان، دیده‌شدن، تعامل با مخاطبان، فشارهای الگوریتمی و مدیریت عواطف در محیط دیجیتال را فراهم می‌کند.

جامعه پژوهش شامل اینفلوئنسرهایی خواهد بود که تجربه سوگ خود را از طریق پلتفرم‌های اجتماعی، به‌ویژه اینستاگرام، با مخاطبان خود به اشتراک گذاشته‌اند. نمونه‌گیری به صورت هدفمند و با رویکرد ملاکی انجام خواهد شد؛ به این معنا که مشارکت‌کنندگانی انتخاب می‌شوند که دارای تجربه مستقیم تولید محتوای مرتبط با فقدان، تعامل مستمر با مخاطبان و تجربه زیسته حضور سوگ در فضای پلتفرمی باشند. حجم نمونه بر اساس اصل اشباع نظری تعیین خواهد شد؛ به گونه‌ای که گردآوری داده‌ها تا زمانی ادامه می‌یابد که مصاحبه‌های جدید اطلاعات مفهومی تازه‌ای درباره تجربه سوگ پلتفرمی، کار عاطفی، مواجهه با الگوریتم‌ها و راهبردهای مدیریت حضور دیجیتال ارائه ندهند. داده‌ها از طریق مصاحبه‌های عمیق و نیمه‌ساختاریافته گردآوری خواهد شد و محور پرسش‌ها بر تجربه زیسته مشارکت‌کنندگان از فرایند روایت سوگ، واکنش مخاطبان، نقش الگوریتم‌ها در دیده‌شدن محتوا و تغییر معنای سوگواری در فضای آنلاین متمرکز خواهد بود.

جدول ۱. ویژگی‌های جمعیت‌شناختی مشارکت‌کنندگان پژوهش

کد مشارکت‌کننده	جنسیت	سن	وضعیت تأهل	مدت فعالیت اینستاگرام	تعداد در تقریبی	دنبال‌کنندگان	مدت تجربه روایت سوگ در پلتفرم	نوع تجربه‌شده	فقدان
P۱	زن	۳۲ سال	متأهل	۶ سال	۸۵ هزار نفر	۳ سال	فقدان همسر		
P۲	زن	۲۸ سال	مجرد	۵ سال	۴۲ هزار نفر	۲ سال	فقدان والد		
P۳	زن	۳۶ سال	متأهل	۷ سال	۱۲۰ هزار نفر	۴ سال	فقدان فرزند		
P۴	مرد	۳۹ سال	متأهل	۸ سال	۶۵ هزار نفر	۳ سال	فقدان والد		

تحلیل داده‌ها با استفاده از روش تحلیل پدیدارشناختی تفسیری انجام خواهد شد. در این فرایند، مصاحبه‌ها پس از پیاده‌سازی کامل، چندین بار مطالعه شده و مضامین اصلی و فرعی مرتبط با تجربه سوگ دیجیتال استخراج خواهند شد. سپس مضامین در قالب مفاهیمی مانند «کار عاطفی سوگ»، «اقتصاد توجه و دیده‌شدن»، «قدرت الگوریتمی»، «میکروپولیتیک‌های عاطفه»، «بازسازی حافظه دیجیتال» و «مذاکره میان اصالت و نمایش عمومی» سازمان‌دهی خواهند شد. برای افزایش اعتبار پژوهش، از راهبردهایی مانند بازبینی مشارکت‌کنندگان، مرور همکار پژوهشی، ثبت فرایند تحلیل و توجه به بازتاب‌پذیری پژوهشگر استفاده خواهد شد. این رویکرد با توجه به مطالعات پیشین درباره سوگ پلتفرمی و نقش الگوریتم‌ها در سازمان‌دهی تجربه‌های عاطفی، امکان ارائه درکی عمیق از رابطه میان انسان، فناوری و عاطفه در عصر دیجیتال را فراهم می‌کند.

یافته‌ها

به‌منظور دستیابی به درکی عمیق از تجربه زیسته اینفلوئنسرهای سوگ در فضای پلتفرمی، مشارکت‌کنندگان پژوهش بر اساس معیارهای مرتبط با تجربه فعالیت در شبکه‌های اجتماعی، مدت زمان فعالیت، سن، جنسیت، وضعیت تأهل و نوع تجربه سوگ انتخاب شدند. نمونه‌گیری به صورت هدفمند انجام شد و مشارکت‌کنندگان افرادی بودند که تجربه مستقیم تولید و اشتراک‌گذاری محتوای مرتبط با فقدان و سوگ در پلتفرم اینستاگرام را داشتند. همان‌گونه که در جدول زیر مشاهده می‌شود، تنوع مشارکت‌کنندگان از نظر ویژگی‌های فردی و تجربه دیجیتال، امکان دستیابی به ابعاد مختلف پدیده مورد مطالعه را فراهم کرده است.

P5	زن	۳۰ سال	مجرد	۴ سال	۳۵ هزار نفر	۱۸ ماه	فقدان عاطفی شریک
P6	زن	۴۱ سال	متاهل	۹ سال	۱۸۰ هزار نفر	۵ سال	فقدان همسر
P7	مرد	۳۴ سال	مجرد	۵ سال	۵۵ هزار نفر	۲ سال	فقدان خواهر/برادر
P8	زن	۳۷ سال	متاهل	۷ سال	۹۰ هزار نفر	۳ سال	فقدان والد
P9	زن	۲۹ سال	مجرد	۴ سال	۲۸ هزار نفر	۱ سال	فقدان عاطفی شریک
P10	مرد	۴۳ سال	متاهل	۱۰ سال	۱۵۰ هزار نفر	۶ سال	فقدان همسر

نیمه‌ساختاریافته، متن مصاحبه‌ها چندین بار مطالعه و واحدهای معنایی مرتبط با تجربه سوگ دیجیتال، مواجهه با الگوریتم‌ها، تعامل با مخاطبان و مدیریت عواطف شناسایی شد. در مرحله بعد، کدهای اولیه استخراج و پس از مقایسه و ادغام، در قالب مضامین فرعی و سپس مضامین اصلی سازمان‌دهی شدند. در این فرایند، مضامین نهایی حول محورهای همچون «بازتعریف زیست‌جهان سوگ در بستر پلتفرم»، «کار عاطفی و مدیریت نمایش فقدان»، «قدرت الگوریتمی و سیاست دیده‌شدن»، «اقتصاد توجه و مصرف عاطفی»، «میکروپولیتیک‌های عاطفه» و «دوگانگی حمایت و کنترل دیجیتال» شکل گرفتند. ساختار مفهومی حاصل نشان داد که تجربه سوگ پلتفرمی نتیجه تعامل پیچیده میان تجربه فردی فقدان، معماری الگوریتمی پلتفرم، انتظارات اجتماعی مخاطبان و راهبردهای فردی برای بازسازی هویت و معنا پس از فقدان است.

تحلیل مصاحبه‌های انجام‌شده نشان داد که تجربه سوگ اینفلوئنسرها در فضای پلتفرمی، صرفاً بازتاب یک احساس شخصی از فقدان نیست، بلکه نوعی بازسازی مداوم رابطه با فرد ازدست‌رفته، مخاطبان و خود جدید پس از فقدان است. مشارکت‌کنندگان بیان کردند که حضور در اینستاگرام به آن‌ها امکان داده است تا سوگ خود را روایت کنند، خاطرات را حفظ نمایند و از طریق تعامل با مخاطبان، نوعی اجتماع عاطفی پیرامون تجربه فقدان ایجاد کنند. در عین حال، این تجربه با چالش‌هایی مانند عمومی‌شدن رنج، مواجهه با قضاوت مخاطبان و تبدیل شدن سوگ شخصی به محتوای قابل مشاهده همراه بوده است.

بررسی ویژگی‌های جمعیت‌شناختی مشارکت‌کنندگان نشان می‌دهد که نمونه پژوهش شامل ۱۰ اینفلوئنسر فعال در حوزه روایت‌های سوگ دیجیتال بوده است. دامنه سنی مشارکت‌کنندگان بین ۲۸ تا ۴۳ سال قرار داشت و بیشترین فراوانی مربوط به گروه سنی ۳۰ تا ۴۰ سال بود. از نظر جنسیتی، زنان سهم بیشتری از نمونه را تشکیل دادند که با توجه به نقش پررنگ‌تر زنان در تولید و اشتراک‌گذاری روایت‌های عاطفی در شبکه‌های اجتماعی قابل انتظار است. مشارکت‌کنندگان دارای تجربه‌های متفاوتی از فقدان بودند؛ از فقدان همسر و فرزند تا والد، شریک عاطفی و اعضای خانواده، که این تنوع امکان بررسی گسترده‌تر ابعاد عاطفی و اجتماعی سوگ پلتفرمی را فراهم کرد. همچنین، تمامی مشارکت‌کنندگان سابقه حداقل یک سال فعالیت مستمر در اینستاگرام و تجربه تولید محتوای مرتبط با سوگ را داشتند. این ویژگی موجب شد داده‌های گردآوری‌شده صرفاً بازتاب یک تجربه لحظه‌ای از فقدان نباشد، بلکه بیانگر فرایند مستمر مواجهه با مخاطبان، الگوریتم‌های پلتفرم، مدیریت احساسات و بازسازی هویت پس از فقدان باشد. این ویژگی با منطق پژوهش‌های پدیدارشناختی همخوان است؛ زیرا هدف اصلی، دستیابی به عمق معنای تجربه زیسته مشارکت‌کنندگان و کشف ساختارهای مشترک تجربه سوگ در فضای دیجیتال است.

فرایند تحلیل داده‌ها در این پژوهش بر اساس رویکرد پدیدارشناسی تفسیری انجام شد و تلاش گردید معنای عمیق تجربه زیسته اینفلوئنسرهای سوگ از حضور، روایت‌گری و تعامل در فضای پلتفرمی آشکار شود. پس از انجام مصاحبه‌های عمیق و

جدول ۲. فرایند کدگذاری سه گانه تجربه زیسته اینفلوئنسرهای سوگ از مواجهه با فقدان در فضای پلتفرمی

کدگذاری اولیه	مضمون فرعی	مضمون اصلی	شواهد گفتاری مشارکت‌کننده
ادامه ارتباط با فرد ازدست‌رفته از طریق محتوا	حفظ حضور نمادین متوفی در فضای دیجیتال	بازسازی رابطه با فرد ازدست‌رفته در زیست‌جهان دیجیتال	«وقتی عکس‌ها و خاطراتش را منتشر می‌کنم، احساس می‌کنم هنوز بخشی از حضورش کنار من باقی مانده است.» (۱P)
انتشار روایت شخصی فقدان	تبدیل تجربه خصوصی به روایت عمومی	عمومی‌شدن تجربه سوگ	«در ابتدا فقط برای خودم می‌نوشتم، اما بعد دیدم افراد زیادی با داستان من ارتباط گرفتند و احساس کردم تنها نیستم.» (۲P)
دریافت پیام‌های همدلی و حمایت	شکل‌گیری اجتماع عاطفی آنلاین	پلتفرم به‌عنوان فضای حمایت اجتماعی	«خیلی از آدم‌هایی که هیچ شناختی از من نداشتند، در روزهای سخت کنارم بودند و پیام‌های حمایتی می‌فرستادند.» (۵P)
بازگشت مداوم به خاطرات دیجیتال	تداوم سوگ از طریق آرشیو آنلاین	حافظه دیجیتال و استمرار رابطه عاطفی	«گاهی فقط وارد صفحه‌ام می‌شوم و پست‌های قدیمی را نگاه می‌کنم؛ انگار دوباره آن روزها را زندگی می‌کنم.» (۶P)
احساس آسیب‌پذیری در برابر نگاه عمومی	تجربه دوگانه دیده‌شدن و قضاوت شدن	تنش میان بیان سوگ و نظارت اجتماعی	«وقتی ناراحتی‌ام را نشان می‌دهم، همیشه نگرانم که بعضی‌ها فکر کنند دارم از غم استفاده می‌کنم.» (۸P)
تغییر هویت پس از فقدان	بازتعریف خود در فضای آنلاین	بازسازی هویت پس از تجربه سوگ	«بعد از آن اتفاق، محتوای صفحه‌ام کاملاً تغییر کرد؛ انگار آدم دیگری شده بودم.» (۱۰P)

یافته‌های جدول ۲ نشان می‌دهد که تجربه زیسته اینفلوئنسرهای سوگ در فضای پلتفرمی حول محور اصلی «بازسازی زیست‌جهان سوگ از طریق تعامل میان فقدان، حافظه دیجیتال و ارتباط اجتماعی» سازمان یافته است. مشارکت‌کنندگان، پلتفرم را صرفاً به‌عنوان یک ابزار ارتباطی تجربه نکرده‌اند، بلکه آن را بخشی از فرایند سوگواری خود دانسته‌اند؛ فضایی که در آن رابطه عاطفی با فرد ازدست‌رفته، حتی پس از مرگ، از طریق تصاویر، روایت‌ها و خاطرات دیجیتال استمرار می‌یابد. یکی از مضامین برجسته، مفهوم حضور دیجیتال پس از فقدان بود. بسیاری از مشارکت‌کنندگان اشاره کردند که انتشار تصاویر و خاطرات فرد ازدست‌رفته، نوعی احساس تداوم رابطه ایجاد می‌کند. این یافته با مفهوم سوگ پلتفرمی همخوان است که نشان می‌دهد فناوری‌های دیجیتال می‌توانند به محیط‌هایی برای حفظ حافظه، بازسازی ارتباط و معنا دادن دوباره به فقدان تبدیل شوند. مضمون دیگر، عمومی‌شدن سوگ شخصی بود. مشارکت‌کنندگان بیان کردند که انتشار روایت فقدان ابتدا با هدف بیان احساسات شخصی آغاز شده، اما به تدریج به تجربه‌ای جمعی تبدیل شده است. در این فرایند، مخاطبان نقش فعال پیدا کرده و از طریق پیام‌ها، کامنت‌ها و واکنش‌های عاطفی، در بازسازی معنای سوگ مشارکت کرده‌اند. این یافته نشان می‌دهد که سوگ در محیط پلتفرمی از یک تجربه فردی به تجربه‌ای شبکه‌ای تبدیل می‌شود. با این حال، داده‌ها

نشان دادند که این عمومی‌شدن همواره تجربه‌ای مثبت نیست. برخی مشارکت‌کنندگان از احساس نظارت، قضاوت و نگرانی درباره برداشت مخاطبان سخن گفتند. این موضوع نشان می‌دهد که اینفلوئنسرهای سوگ هم‌زمان که از امکان دیده‌شدن و حمایت اجتماعی بهره می‌برند، باید با فشارهای ناشی از نمایش عمومی عاطفه نیز مواجه شوند. در نتیجه، زیست‌جهان سوگ پلتفرمی ماهیتی دوگانه دارد: از یک سو فضایی برای ارتباط، حمایت و بازسازی معنا ایجاد می‌کند و از سوی دیگر، فرد را در معرض ارزیابی دائمی مخاطبان و قواعد نانوشته فضای دیجیتال قرار می‌دهد.

تحلیل مصاحبه‌های مشارکت‌کنندگان نشان داد که اینفلوئنسرهای سوگ در فضای پلتفرمی، علاوه بر تجربه شخصی فقدان، درگیر نوعی کار عاطفی مستمر برای تنظیم، مدیریت و بازنمایی احساسات خود هستند. مشارکت‌کنندگان بیان کردند که انتشار محتوای مرتبط با سوگ تنها به معنای بیان آزادانه غم نیست، بلکه نیازمند تصمیم‌گیری درباره زمان، میزان و شیوه نمایش احساسات است. آنان باید میان حفظ اصالت تجربه سوگ و انتظارات مخاطبان از یک اینفلوئنسر تعادل ایجاد کنند. در این فرایند، عاطفه از یک تجربه درونی به کنشی اجتماعی تبدیل می‌شود که نیازمند مدیریت آگاهانه، کنترل خود و توجه به واکنش‌های مخاطبان است. این یافته با مفهوم «کار سوگ» همخوان است که نشان می‌دهد اینفلوئنسرهای سوگ

برای تبدیل تجربه فقدان به روایت عمومی، نوعی فعالیت عاطفی و ارتباطی انجام می‌دهند.

جدول ۳. فرایند کدگذاری سه گانه کار عاطفی سوگ و مدیریت نمایش احساسات در شبکه‌های اجتماعی

کدگذاری اولیه	مضمون فرعی	مضمون اصلی	شواهد گفتاری مشارکت‌کننده
انتخاب زمان مناسب برای انتشار محتوای سوگ	کنترل زمان‌بندی نمایش احساسات	مدیریت راهبردی بیان عاطفه	«همیشه وقتی ناراحت هستم همان لحظه چیزی منتشر نمی‌کنم؛ گاهی صبر می‌کنم تا بتوانم بهتر توضیح بدهم.» (۲P)
پنهان کردن شدت واقعی رنج در برابر مخاطبان	تعدیل نمایش احساسات منفی	کنترل عاطفی در فضای عمومی	«بعضی وقت‌ها خیلی شکسته بودم، ولی نمی‌توانستم همه آن چیزی که درونم بود را نشان بدهم.» (۶P)
تلاش برای حفظ تصویر فردی قوی و تاب‌آور	ساخت هویت سوگوار مقاوم	مذاکره میان آسیب‌پذیری و تاب‌آوری	«مخاطب‌ها از من انتظار داشتند قوی باشم، حتی وقتی خودم هنوز درگیر درد بودم.» (۱P)
پاسخ‌گویی مداوم به پیام‌های همدردی	مدیریت روابط عاطفی با مخاطبان	مسئولیت عاطفی نسبت به اجتماع آنلاین	«گاهی صدها پیام دریافت می‌کردم و احساس می‌کردم باید به همه پاسخ بدهم، چون آن‌ها هم بخشی از مسیر من شده بودند.» (۵P)
نگرانی درباره قضاوت مخاطبان	خودسانسوری عاطفی	نظارت اجتماعی بر بیان سوگ	«همیشه این ترس وجود داشت که دیگران فکر کنند دارم از غم خودم برای جذب توجه استفاده می‌کنم.» (۸P)
تبدیل تجربه دردناک به محتوای معنادار	بازسازی معنا از طریق روایت‌گری	تولید ارزش عاطفی از تجربه فقدان	«وقتی داستانم را می‌گویم، احساس می‌کنم شاید بتوانم به کسی که شرایط مشابه دارد کمک کنم.» (۱۰P)
حفظ حضور فعال پس از دوره‌های شدید سوگ	استمرار تولید محتوا در شرایط دشوار	فشار استمرار حضور پلتفرمی	«گاهی حتی وقتی حال خوبی نداشتم، احساس می‌کردم باید در صفحه حضور داشته باشم.» (۴P)

یافته‌های جدول ۳ نشان می‌دهد که مضمون اصلی تجربه مشارکت‌کنندگان در این حوزه، «مدیریت عاطفه در شرایط دیده‌شدن دائمی» است. اینفلوئنسرهای سوگ، برخلاف افراد عادی که امکان تجربه سوگ در فضای خصوصی را دارند، با موقعیتی مواجه هستند که در آن احساسات شخصی باید در برابر نگاه عمومی تنظیم و معناگذاری شود. آنان نه تنها سوگ را تجربه می‌کنند، بلکه باید درباره چگونگی نمایش آن، میزان آسیب‌پذیری، نوع روایت و واکنش به مخاطبان تصمیم بگیرند. یکی از مضامین مهم استخراج‌شده، «کنترل و تنظیم نمایش رنج» بود. بسیاری از مشارکت‌کنندگان اشاره کردند که شدت واقعی درد خود را همیشه به نمایش نمی‌گذارند؛ زیرا احساس می‌کنند مخاطبان ممکن است برداشت متفاوتی از وضعیت آن‌ها داشته باشند. بنابراین، نمایش سوگ در فضای دیجیتال نوعی انتخاب و بازسازی است، نه بازتاب کامل تجربه درونی فرد. این یافته نشان می‌دهد که پلتفرم‌ها نوع خاصی از مدیریت احساسات را ایجاد می‌کنند که در آن کاربران باید میان صداقت عاطفی و الزامات ارتباطی تعادل برقرار کنند.

مضمون دیگر، «مذاکره میان آسیب‌پذیری و تاب‌آوری» بود. مشارکت‌کنندگان بیان کردند که مخاطبان معمولاً انتظار دارند اینفلوئنسر سوگ، ضمن بیان درد، تصویری از مقاومت، امید و ادامه

زندگی نیز ارائه دهد. این انتظار باعث می‌شود فرد سوگوار هم‌زمان نقش «فرد آسیب‌دیده» و «الگوی تاب‌آوری» را ایفا کند. همچنین داده‌ها نشان داد که تعامل با مخاطبان خود به نوعی مسئولیت عاطفی تبدیل شده است. مشارکت‌کنندگان احساس می‌کردند دریافت پیام‌های همدردی، آن‌ها را موظف می‌کند که پاسخ دهند و رابطه عاطفی ایجادشده را حفظ کنند. این وضعیت نشان می‌دهد که فضای پلتفرمی، شبکه‌ای از تعهدات عاطفی ایجاد می‌کند که فراتر از تولید ساده محتوا است. در نهایت، یافته‌ها بیانگر آن است که کار عاطفی اینفلوئنسرهای سوگ دارای ماهیتی دوگانه است. از یک سو، روایت‌گری دیجیتال می‌تواند به معنا دادن به فقدان، دریافت حمایت و کمک به دیگران منجر شود؛ اما از سوی دیگر، فرد را در معرض فشار دائمی برای تولید محتوا، حفظ ارتباط با مخاطب و مدیریت تصویر عمومی خود قرار می‌دهد. بنابراین، سوگ در محیط پلتفرمی به نوعی «کار عاطفی عمومی‌شده» تبدیل می‌شود که در آن احساسات فردی در تعامل با اقتصاد توجه، فرهنگ اینفلوئنسری و انتظارات اجتماعی شکل می‌گیرد.

تحلیل داده‌های مصاحبه نشان داد که الگوریتم‌های پلتفرمی به‌عنوان یک عامل پنهان اما اثرگذار، نقش مهمی در تعیین میزان دیده‌شدن، انتشار و گردش روایت‌های سوگ ایفا می‌کنند. مشارکت‌کنندگان

الگوریتمی ایجاد کرده‌اند تا بتوانند روایت فقدان خود را به مخاطبان بیشتری برسانند. این یافته با دیدگاه‌هایی همخوان است که الگوریتم‌ها را نه صرفاً ابزارهای فنی، بلکه بازیگران فعال در سازمان‌دهی روابط اجتماعی و عاطفی در محیط‌های دیجیتال می‌دانند.

الگوریتم را نه به‌عنوان یک فناوری خنثی، بلکه به‌عنوان سازوکاری ادراک کردند که بر سرنوشت روایت‌های عاطفی آن‌ها تأثیر می‌گذارد. آنان بیان کردند که میزان تعامل کاربران، زمان انتشار محتوا، نوع تصاویر و حتی شدت احساسات نمایش داده‌شده می‌تواند بر میزان توزیع محتوای سوگ در پلتفرم اثرگذار باشد. در نتیجه، اینفلوئنسرهای سوگ به تدریج راهبردهایی برای سازگاری با منطق

جدول ۴. فرایند کدگذاری سه‌گانه نقش الگوریتم‌ها در شکل‌دهی به دیده‌شدن و گردش روایت‌های سوگ

کدگذاری اولیه	مضمون فرعی	مضمون اصلی	شواهد گفتاری مشارکت‌کننده
کاهش دیده‌شدن برخی پست‌های مرتبط با سوگ	تجربه محدودیت الگوریتمی	به‌عنوان الگوریتم دیده‌شدن	«گاهی یک پست که برای من خیلی مهم بود، تقریباً هیچ بازدیدی نگرفت و احساس کردم اصلاً به مخاطب نرسیده است.» (۳P)
توجه به زمان انتشار و میزان تعامل	سازگاری با قواعد الگوریتمی	یادگیری و مذاکره با منطق پلتفرم	«بعد از مدتی فهمیدم چه زمانی پست بگذارم که افراد بیشتری آن را ببینند.» (۷P)
تقویت محتواهای احساسی و واکنش‌برانگیز	اولویت یافتن عواطف شدید	الگوریتم و اقتصاد عاطفی	«وقتی درباره لحظه‌های خیلی احساسی صحبت می‌کنم، واکنش‌ها و بازدهی‌ها بیشتر می‌شود.» (۱P)
احساس عدم شفافیت درباره عملکرد الگوریتم	ناخوانایی در پیش‌بینی دیده‌شدن	قدرت نامرئی الگوریتم	«هیچ‌وقت دقیق نمی‌دانم چرا یک محتوا دیده می‌شود و یکی دیگر نه.» (۵P)
تغییر سبک تولید محتوا برای افزایش دسترسی	تنظیم روایت بر اساس الگوریتم	الگوریتم به‌عنوان عامل تغییر رفتار تولیدکننده	«گاهی مجبور می‌شوم شکل روایت را تغییر بدهم تا بیشتر دیده شود.» (۹P)
نگرانی از حذف یا کاهش انتشار محتوای سوگ	آسیب‌پذیری روایت‌های عاطفی	ناابرازی الگوریتمی گردش سوگ	«احساس می‌کنم بعضی داستان‌های غمگین اصلاً فرصت شنیده‌شدن پیدا نمی‌کنند.» (۱۰P)
استفاده از هشتگ و ابزارهای پلتفرمی	افزایش قابلیت کشف محتوا	راهبردهای مقاومت سازگاری دیجیتال	«با هشتگ‌ها و روش‌های مختلف تلاش می‌کنم کسانی که تجربه مشابه دارند من را پیدا کنند.» (۶P)

غیرمستقیم در تعیین اینکه کدام تجربه‌های سوگ به فضای عمومی راه پیدا کنند، نقش دارند.

مضمون دیگر، «یادگیری قواعد الگوریتمی» بود. مشارکت‌کنندگان بیان کردند که پس از مدتی فعالیت در پلتفرم، به‌صورت تجربی یاد گرفته‌اند چگونه زمان انتشار، قالب محتوا، استفاده از هشتگ‌ها و شیوه روایت خود را تغییر دهند تا احتمال دیده‌شدن افزایش یابد. این فرایند نشان می‌دهد که کاربران در برابر الگوریتم‌ها کاملاً منفعل نیستند، بلکه نوعی دانش عملی برای سازگاری با معماری پلتفرم ایجاد می‌کنند. همچنین، داده‌ها نشان داد که الگوریتم‌ها بر ماهیت خود روایت سوگ نیز تأثیر می‌گذارند. برخی مشارکت‌کنندگان احساس می‌کردند برای جلب توجه مخاطبان مجبورند بخش‌های احساسی‌تر، شدیدتر یا شخصی‌تر تجربه خود را برجسته کنند. این وضعیت می‌تواند به شکل‌گیری نوعی اقتصاد توجه عاطفی منجر شود

یافته‌های جدول ۴ نشان می‌دهد که مضمون اصلی تجربه مشارکت‌کنندگان در رابطه با الگوریتم‌ها، «مذاکره دائمی با قدرت نامرئی پلتفرم برای دستیابی به دیده‌شدن» است. اینفلوئنسرهای سوگ الگوریتم را همچون نیرویی تجربه می‌کنند که بدون حضور مستقیم، بر امکان انتشار روایت‌های آنان تأثیر می‌گذارد. از دید مشارکت‌کنندگان، ارزش یک روایت سوگ تنها به اهمیت شخصی آن وابسته نیست، بلکه به میزان توانایی آن در عبور از فیلترهای الگوریتمی و دستیابی به مخاطب نیز بستگی دارد. یکی از مضامین مهم استخراج‌شده، «الگوریتم به‌عنوان دروازه‌بان عاطفی» بود. مشارکت‌کنندگان اشاره کردند که برخی روایت‌های عمیق و شخصی از فقدان، به دلیل پایین بودن تعامل یا عدم تطابق با منطق توزیع محتوا، کمتر دیده می‌شوند. در مقابل، محتواهایی که واکنش‌های احساسی بیشتری ایجاد می‌کنند، شانس بیشتری برای انتشار گسترده دارند. این موضوع نشان می‌دهد که الگوریتم‌ها به‌طور

که در آن شدت احساسات، قابلیت انتشار و ارزش ارتباطی محتوا را تعیین می‌کند.

تحلیل داده‌های مصاحبه نشان داد که سوگواری در فضای پلتفرمی تنها یک تجربه شخصی و احساسی نیست، بلکه تحت تأثیر مجموعه‌ای از قواعد نانوشته، انتظارات اجتماعی و سازوکارهای کنترل عاطفی قرار دارد. مشارکت‌کنندگان بیان کردند که در فضای اینستاگرام، شیوه «صحیح» سوگواری، میزان مناسب ابراز غم، زمان بازگشت به فعالیت عادی و حتی نوع روایت از فقدان، به‌طور ضمنی توسط مخاطبان و فرهنگ پلتفرمی تنظیم می‌شود. این فرایند را

جدول ۵. فرایند کدگذاری سه‌گانه میکروپولیتیک‌های عاطفه و هنجارهای پنهان سوگواری دیجیتال

کدگذاری اولیه	مضمون فرعی	مضمون اصلی	شواهد گفتاری مشارکت‌کننده
انتظار مخاطبان برای حفظ حالت غمگین	فشار اجتماعی برای تداوم نقش سوگوار	هنجارسازی عاطفه در فضای دیجیتال	«بعضی‌ها بعد از مدتی که پست شاد می‌گذارم، تعجب می‌کنند و می‌پرسند مگر هنوز عزادار نیستی؟» (۳P)
قضاوت درباره میزان واقعی بودن سوگ	سنجش اصالت عاطفی توسط مخاطبان	نظارت اجتماعی بر تجربه فقدان	«گاهی احساس می‌کنم مردم میزان غم من را با تعداد پست‌ها و گریه‌ها اندازه می‌گیرند.» (۸P)
ضرورت نمایش مداوم ارتباط با فرد ازدست‌رفته	حفظ تصویر سوگوار در برابر دیگران	اجرای هویت سوگوارانه آنلاین	«اگر مدتی چیزی درباره او منتشر نکنم، بعضی‌ها فکر می‌کنند فراموشش کرده‌ام.» (۱P)
انتقاد از بازگشت به زندگی عادی	تعارض میان سوگ و زندگی روزمره	کنترل اخلاقی احساسات	«وقتی بعد از مدتی خندیدم یا سفر رفتم، بعضی واکنش‌ها باعث شد احساس گناه کنم.» (۶P)
مقایسه تجربه‌های سوگ کاربران	شکل‌گیری غیررسمی سوگواری	رقابت و سلسله‌مراتب عاطفی	«گاهی حس می‌کنم حتی در غم هم باید ثابت کنیم چه کسی بیشتر آسیب دیده است.» (۵P)
انتخاب واژه‌ها و تصاویر مناسب برای انتشار	خودتنظیمی روایت عاطفی	مدیریت سیاسی نمایش احساسات	«قبل از انتشار هر چیزی چند بار فکر می‌کنم که آیا دیگران برداشت درستی خواهند داشت یا نه.» (۹P)
حذف یا کاهش بیان احساسات شدید	ترس از برچسب‌زنی و سوءبرداشت	محدودسازی خودبیانگری عاطفی	«بعضی دردها را دیگر نمی‌نویسم، چون احساس می‌کنم ممکن است دیگران قضاوت کنند.» (۱۰P)

یافته‌های جدول ۵ نشان می‌دهد که مضمون مرکزی در این حوزه، «تنظیم اجتماعی و سیاسی شدن بیان عاطفه در فضای پلتفرمی» است. مشارکت‌کنندگان تجربه کردند که سوگ آن‌ها پس از ورود به فضای عمومی اینستاگرام، دیگر صرفاً متعلق به خودشان نیست، بلکه به موضوعی اجتماعی تبدیل می‌شود که توسط مخاطبان مشاهده، ارزیابی و تفسیر می‌شود. در این شرایط، افراد نه تنها احساسات خود را تجربه می‌کنند، بلکه باید درباره نحوه نمایش آن‌ها نیز تصمیم بگیرند. یکی از مضامین اصلی استخراج‌شده، «هنجارهای پنهان سوگواری دیجیتال» بود. مشارکت‌کنندگان اشاره کردند که در فضای آنلاین، قواعد نانوشته‌ای درباره اینکه فرد سوگوار چگونه باید رفتار کند وجود دارد. برای مثال، برخی مخاطبان انتظار دارند فرد

پس از فقدان همچنان نشانه‌هایی از غم، دلتنگی یا یادآوری فرد ازدست‌رفته را نمایش دهد. در مقابل، بازگشت به فعالیت‌های عادی، انتشار محتوای شاد یا نشان دادن لحظات مثبت زندگی ممکن است با واکنش منفی مواجه شود. این یافته نشان می‌دهد که پلتفرم‌ها نوعی «اخلاق عاطفی» ایجاد می‌کنند که در آن احساسات افراد بر اساس معیارهای جمعی ارزیابی می‌شود.

مضمون دیگر، «نظارت اجتماعی بر اصالت سوگ» بود. برخی مشارکت‌کنندگان بیان کردند که احساس می‌کنند مخاطبان دائماً در حال ارزیابی میزان واقعی بودن غم آن‌ها هستند. تعداد پست‌های یادبود، نوع تصاویر، شدت بیان احساسات و حتی زمان بازگشت به

زندگی عادی، به شاخص‌هایی برای قضاوت درباره عمق سوگ تبدیل می‌شوند. این وضعیت نشان می‌دهد که سوگ دیجیتال دارای نوعی بعد اجرایی است؛ یعنی فرد باید نه تنها غم را تجربه کند، بلکه آن را به شکلی قابل فهم و پذیرفتنی برای دیگران اجرا کند. همچنین، یافته‌ها نشان داد که میکروپولیتیک‌های عاطفه باعث ایجاد نوعی مذاکره دائمی میان آزادی شخصی و انتظارات جمعی می‌شود. اینفلوئنسرهای سوگ تلاش می‌کنند روایت شخصی خود را حفظ کنند، اما هم‌زمان با فشارهایی مواجه‌اند که آن‌ها را به رعایت هنجارهای خاص عاطفی سوق می‌دهد.

تحلیل تجربه زیسته مشارکت‌کنندگان نشان داد که زیست‌جهان پلتفرمی برای اینفلوئنسرهای سوگ دارای ماهیتی دوگانه است؛ به این معنا که فضای دیجیتال هم‌زمان می‌تواند به‌عنوان بستری برای

جدول ۶. فرایند کدگذاری سه‌گانه دوگانگی زیست‌جهان پلتفرمی: حمایت اجتماعی در برابر کنترل الگوریتمی

کدگذاری اولیه	مضمون فرعی	مضمون اصلی	شواهد گفتاری مشارکت‌کننده
دریافت پیام‌های همدلی از افراد ناشناس	تجربه حمایت عاطفی آنلاین	پلتفرم به‌عنوان همبستگی اجتماعی	«آدم‌هایی که هیچ‌وقت ندیده بودم، در سخت‌ترین روزها برایم پیام می‌فرستادند و احساس می‌کردم تنها نیستم.» (۲P)
آشنایی با افراد دارای تجربه مشابه	شکل‌گیری اجتماع سوگ دیجیتال	ایجاد شبکه‌های پس از فقدان	«بعد از انتشار داستانم، افراد زیادی پیدا شدند که تجربه مشابهی داشتند و با هم صحبت می‌کردیم.» (۵P)
دریافت بازخورد مثبت از مخاطبان	اعتباربخشی اجتماعی به تجربه سوگ	بازسازی معنا از تعامل دیجیتال	«وقتی کسی می‌گفت حرف‌های من باعث شده احساس تنهایی نکنم، حس می‌کردم این درد معنایی پیدا کرده است.» (۶P)
وابستگی به میزان بازدید و تعامل	سنجش ارزش روایت با معیارهای پلتفرم	کنترل الگوریتمی سوگ	«گاهی موفقیت یک پست را با تعداد بازدیدها می‌سنجیدم و این موضوع روی احساس من اثر می‌گذاشت.» (۱P)
نگرانی از کاهش دسترسی محتوا	احساس ناامنی الگوریتمی	قدرت نامرئی پلتفرم	«همیشه این نگرانی هست که اگر الگوریتم پست‌هایم را نشان ندهد، صدای من شنیده نشود.» (۸P)
فشار برای استمرار فعالیت آنلاین	تعهد اجباری به حضور دیجیتال	انضباط پلتفرمی و کنترل خود	«حتی روزهایی که واقعاً انرژی نداشتم، احساس می‌کردم باید چیزی منتشر کنم.» (۴P)
تغییر سبک روایت برای جذب مخاطب	سازگاری با منطق توجه	مذاکره با اقتصاد پلتفرمی	«گاهی مجبور می‌شوم داستان را طوری بیان کنم که مخاطب بیشتر ارتباط بگیرد.» (۱۰P)

که شبکه‌های اجتماعی به آن‌ها اجازه داده است تجربه خود را با دیگرانی که شرایط مشابهی دارند به اشتراک بگذارند. این ارتباطات، احساس تعلق ایجاد کرده و به آن‌ها کمک کرده است تا معنای جدیدی برای تجربه فقدان پیدا کنند. این یافته با مطالعات مربوط به سوگ دیجیتال همخوان است که نشان می‌دهد شبکه‌های اجتماعی می‌توانند نقش فضاهای یادبود، حمایت اجتماعی و بازسازی ارتباط پس از فقدان را ایفا کنند.

یافته‌های جدول ۶ نشان می‌دهد که مضمون اصلی تجربه مشارکت‌کنندگان، «همزیستی حمایت و کنترل در زیست‌جهان پلتفرمی» است. اینفلوئنسرهای سوگ، فضای دیجیتال را محیطی تجربه می‌کنند که در آن امکان ایجاد روابط انسانی جدید، دریافت حمایت و کاهش احساس انزوا وجود دارد؛ اما همین محیط، هم‌زمان از طریق سازوکارهای الگوریتمی و انتظارات پلتفرمی، نوعی نظم کنترلی ایجاد می‌کند. یکی از مضامین برجسته، «پلتفرم به‌عنوان فضای حمایت و ترمیم عاطفی» بود. مشارکت‌کنندگان اشاره کردند

در مقابل، مضمون دیگر نشان‌دهنده «کنترل الگوریتمی و وابستگی به منطق دیده‌شدن» بود. مشارکت‌کنندگان بیان کردند که میزان موفقیت روایت‌های سوگ تا حد زیادی به سازوکارهایی وابسته است که برای آن‌ها شفاف نیست. کاهش بازدید، تغییر الگوریتم یا عدم نمایش محتوا می‌تواند احساس بی‌صدایی و نادیده گرفته‌شدن ایجاد کند. این وضعیت نشان می‌دهد که حتی تجربه‌ای عمیقاً انسانی مانند سوگ، در فضای پلتفرمی با منطق‌های فنی و اقتصادی تنظیم می‌شود. همچنین، داده‌ها نشان داد که حمایت اجتماعی ایجادشده در پلتفرم‌ها گاهی با نوعی وابستگی عاطفی به واکنش مخاطبان همراه است. برخی مشارکت‌کنندگان اشاره کردند که تعداد پیام‌ها، لایک‌ها و میزان تعامل مخاطبان بر احساس ارزشمندی روایت آن‌ها تأثیر می‌گذارد. در نتیجه، معیارهای پلتفرمی به تدریج وارد تجربه شخصی سوگ شده و بر نحوه ارزیابی فرد از ارتباط اجتماعی خود اثر می‌گذارند. در مجموع، یافته‌های این بخش نشان می‌دهد که زیست جهان سوگ پلتفرمی دارای ماهیتی پارادوکسیکال است. این فضا از یک سو امکان دیده‌شدن، شنیده‌شدن و دریافت حمایت را برای افراد سوگوار فراهم می‌کند، اما از سوی دیگر، آن‌ها را وارد شبکه‌ای از کنترل‌های الگوریتمی، انتظارات مخاطبان و قواعد اقتصادی پلتفرم می‌سازد. بنابراین، تجربه سوگ دیجیتال را نمی‌توان صرفاً به‌عنوان تجربه رهایی‌بخش یا تجربه کنترل‌شده در نظر گرفت؛ بلکه باید آن را عرصه‌ای دانست که در آن حمایت، مقاومت و کنترل به‌طور هم‌زمان شکل می‌گیرند.

تحلیل داده‌های مصاحبه نشان داد که یکی از مهم‌ترین ابعاد تجربه زیسته اینفلوئنسرهای سوگ، فرایند بازسازی هویت پس از فقدان و حفظ رابطه نمادین با فرد ازدست‌رفته از طریق فضای دیجیتال است. مشارکت‌کنندگان بیان کردند که پس از فقدان، هویت شخصی آن‌ها دچار تغییر شده و پلتفرم اینستاگرام به فضایی برای بازتعریف خود، ثبت خاطرات و ایجاد شکل جدیدی از ارتباط با فرد ازدست‌رفته تبدیل شده است. در این تجربه، مرز میان «حضور» و «غیاب» دگرگون می‌شود؛ زیرا تصاویر، ویدئوها، نوشته‌ها و تعاملات دیجیتال امکان تداوم نوعی حضور نمادین را فراهم می‌کنند. بنابراین، حافظه دیجیتال نه صرفاً آرشیوی از گذشته، بلکه بخشی فعال از فرایند سوگواری و بازسازی معنا پس از فقدان است. مشارکت‌کنندگان اشاره کردند که تولید محتوای مرتبط با فرد ازدست‌رفته، برای آن‌ها تنها بازگویی خاطرات گذشته نیست، بلکه روشی برای حفظ پیوند عاطفی، ادامه گفت‌وگو با فرد غایب و بازتعریف جایگاه او در زندگی کنونی است. این یافته نشان می‌دهد که فناوری‌های دیجیتال، الگوی سنتی پایان‌یافتن رابطه پس از مرگ را تغییر داده‌اند و امکان شکل‌گیری نوعی «رابطه ادامه‌دار دیجیتال» را فراهم کرده‌اند. در این شرایط، سوگ نه فرایندی برای قطع کامل ارتباط، بلکه فرایندی برای تغییر شکل رابطه از حضور فیزیکی به حضور نمادین و رسانه‌ای است.

جدول ۷. فرایند کدگذاری سه گانه بازسازی هویت، حافظه دیجیتال و تداوم رابطه با فرد ازدست‌رفته

کدگذاری اولیه	مضمون فرعی	مضمون اصلی	شواهد گفتاری مشارکت‌کننده
انتشار تصاویر و خاطرات فرد ازدست‌رفته	حفظ ردپای دیجیتال متوفی	حافظه دیجیتال به عنوان فضای تداوم رابطه	«وقتی عکس‌های او را منتشر می‌کنم، احساس می‌کنم هنوز بخشی از زندگی من حضور دارد.» (۱P)
بازگشت به پست‌های قدیمی	مرور خاطرات و دوباره فقدان	آرشیو دیجیتال به عنوان حافظه عاطفی	«گاهی ساعت‌ها پست‌های قدیمی را نگاه می‌کنم؛ انگار دوباره آن لحظات را تجربه می‌کنم.» (۶P)
صحبت کردن با فرد ازدست‌رفته در فضای آنلاین	ادامه گفت‌وگوی نمادین	رابطه ادامه‌دار پس از فقدان	«گاهی برایش می‌نویسم؛ می‌دانم نیست، اما این کار باعث می‌شود احساس نزدیکی کنم.» (۳P)
تغییر موضوع و سبک صفحه پس از فقدان	بازتعریف هویت شخصی	بازسازی خود پس از سوگ	«بعد از آن اتفاق دیگر همان آدم قبلی نبودم و صفحه‌ام هم مسیر دیگری پیدا کرد.» (۸P)
دریافت واکنش مخاطبان به خاطرات منتشرشده	اجتماعی‌شدن فردی	تبدیل خاطره شخصی به حافظه جمعی	«وقتی دیگران هم خاطراتشان را از او می‌گفتند، احساس می‌کردم فقط خاطره من نیست، بلکه بخشی از زندگی دیگران هم بوده است.» (۵P)
نگهداری مداوم محتوای مرتبط با فقدان	مقاومت در برابر فراموشی	مبارزه با محو شدن دیجیتال	«برای من حذف کردن عکس‌ها یعنی پاک کردن بخشی از وجود او.» (۱۰P)
تعریف دوباره زندگی پس از فقدان	شکل‌گیری هویت جدید	تحول هویت سوگوارانه	«سوگ باعث شد بفهمم چه کسی هستم و چه چیزهایی برایم اهمیت دارد.» (۴P)

یافته‌های جدول ۷ نشان می‌دهد که مضمون مرکزی این بخش، «بازسازی هویت از طریق حافظه دیجیتال و تداوم رابطه نمادین با فرد ازدست‌رفته» است. مشارکت‌کنندگان فضای پلتفرمی را نه صرفاً محلی برای انتشار محتوا، بلکه محیطی برای نگهداری، بازسازی و معنا دادن به رابطه از دست‌رفته تجربه می‌کنند. در این معنا، تصاویر، نوشته‌ها و ویدئوهای ذخیره‌شده در شبکه‌های اجتماعی به عناصر فعال حافظه تبدیل می‌شوند که در فرایند سوگواری نقش دارند. یکی از مضامین مهم، «حافظه دیجیتال به عنوان فضای تداوم حضور» بود. بسیاری از مشارکت‌کنندگان بیان کردند که حذف یا کنار گذاشتن محتوای مرتبط با فرد ازدست‌رفته برای آن‌ها به معنای از بین بردن بخشی از رابطه و هویت مشترک است. بنابراین، فضای دیجیتال به یک مکان یادمانی تبدیل می‌شود که در آن فرد ازدست‌رفته همچنان از طریق نشانه‌ها، تصاویر و روایت‌ها حضور دارد. این یافته با پژوهش‌های مرتبط با فناوری‌های سوگ دیجیتال همخوان است که نشان می‌دهند پلتفرم‌ها می‌توانند نقش فضاهای یادبود و نگهدارنده حافظه را ایفا کنند. مضمون دوم، «تغییر و بازسازی هویت پس از فقدان» بود. مشارکت‌کنندگان اشاره کردند که تجربه سوگ موجب تغییر نگاه آن‌ها به خود، زندگی و روابط اجتماعی شده است. صفحه اجتماعی آن‌ها نیز بازتاب این تغییر هویتی بوده و از یک فضای صرفاً شخصی یا حرفه‌ای به محیطی برای روایت تجربه، معنا دادن به فقدان و ارتباط با افراد مشابه تبدیل شده است. این یافته نشان می‌دهد که سوگ دیجیتال نه تنها درباره حفظ فرد ازدست‌رفته، بلکه درباره بازسازی فرد بازمانده نیز هست.

همچنین، داده‌ها نشان داد که حافظه دیجیتال از سطح فردی فراتر رفته و به حافظه جمعی مشارکتی تبدیل می‌شود. برخی مشارکت‌کنندگان بیان کردند که واکنش مخاطبان و اشتراک خاطرات دیگران، باعث شده تصویر فرد ازدست‌رفته از یک تجربه خصوصی خارج شده و به بخشی از حافظه اجتماعی تبدیل شود. این فرایند نشان می‌دهد که پلتفرم‌ها امکان شکل‌گیری اشکال جدیدی از یادبود جمعی را فراهم کرده‌اند. در عین حال، یافته‌ها نشان داد که حفظ حضور دیجیتال فرد ازدست‌رفته می‌تواند نوعی رابطه پیچیده با فرایند سوگ ایجاد کند. از یک سو، این حضور دیجیتال به افراد کمک می‌کند احساس

ارتباط، آرامش و استمرار رابطه را تجربه کنند؛ اما از سوی دیگر، مواجهه مکرر با تصاویر و خاطرات ممکن است تجربه فقدان را نیز فعال نگه دارد. بنابراین، حافظه دیجیتال دارای ماهیتی دوگانه است: هم ابزار ترمیم و معنابخشی است و هم فضایی برای بازگشت مداوم به تجربه فقدان. در مجموع، این یافته نشان می‌دهد که در عصر پلتفرم، مرز میان زندگی، مرگ، حضور و غیاب تغییر کرده است. اینفلوئنسرهای سوگ از طریق روایت‌گری دیجیتال، نه تنها داستان فقدان را بازگو می‌کنند، بلکه هویت جدیدی پس از فقدان می‌سازند و رابطه‌ای ادامه‌دار با فرد ازدست‌رفته در فضای دیجیتال شکل می‌دهند. این فرایند نشان‌دهنده ظهور شکل جدیدی از سوگواری است که در آن فناوری به بخشی از تجربه عاطفی، حافظه و بازسازی خود تبدیل شده است.

بر اساس فرایند تحلیل پدیدارشناختی و ترکیب مضامین استخراج‌شده از مصاحبه‌های عمیق، مدل نهایی ساختار تجربه زیسته سوگ پلتفرمی ارائه شد. یافته‌ها نشان داد که تجربه سوگ اینفلوئنسر‌ها در فضای دیجیتال، پدیده‌ای چندلایه است که از تعامل میان تجربه شخصی فقدان، معماری پلتفرم، قدرت الگوریتمی، اقتصاد توجه، هنجارهای عاطفی و فرایند بازسازی هویت شکل می‌گیرد. در این مدل، سوگ دیگر صرفاً یک تجربه درونی و خصوصی نیست، بلکه به فرایندی اجتماعی-فناورانه تبدیل می‌شود که در آن فرد سوگوار، مخاطبان، الگوریتم‌ها و منطق‌های پلتفرمی به‌طور هم‌زمان در تولید معنا مشارکت دارند.

مدل نهایی نشان می‌دهد که نقطه آغاز تجربه سوگ پلتفرمی، «فقدان و گسست زیست‌جهان فردی» است؛ تجربه‌ای که فرد را با نیاز به معنادرزی، حفظ ارتباط و بازتعریف هویت مواجه می‌کند. در مرحله بعد، ورود این تجربه به فضای پلتفرم، امکان روایت‌گری، دریافت حمایت اجتماعی و ایجاد حافظه دیجیتال را فراهم می‌سازد. باین‌حال، این روایت‌ها در محیطی منتشر می‌شوند که تحت تأثیر الگوریتم‌ها، منطقی دیده‌شدن و قواعد نانوشته عاطفی قرار دارد. بنابراین، فرد سوگوار ناگزیر است میان بیان اصیل تجربه خود و الزامات پلتفرمی نوعی تعادل ایجاد کند.

جدول ۸. ساختار نهایی مضامین و ابعاد تجربه زیسته سوگ پلتفرمی

سطح کدگذاری	مضمون‌های استخراج‌شده	مفهوم نهایی	تبیین تجربه زیسته
کدهای اولیه	احساس فقدان، تنهایی، نیاز به بیان درد، جست‌وجوی معنا	مواجهه اولیه با گسست ناشی از فقدان	تجربه سوگ به‌عنوان نقطه آغاز تغییر در جهان شخصی فرد
مضامین فرعی	روایت‌گری سوگ، انتشار خاطرات، اشتراک تجربه شخصی	عمومی‌شدن سوگ در فضای پلتفرمی	انتقال سوگ از فضای خصوصی به عرصه عمومی و شبکه‌ای
مضامین فرعی	دریافت همدلی، شکل‌گیری اجتماع آنلاین، ارتباط با افراد مشابه	حمایت اجتماعی دیجیتال	پلتفرم به‌عنوان فضای ترمیم عاطفی و کاهش انزوا
مضامین فرعی	پاسخ‌گویی به مخاطبان، تنظیم احساسات، کنترل نمایش غم	کار عاطفی سوگ	مدیریت مستمر احساسات برای حفظ رابطه با مخاطبان
مضامین فرعی	کاهش دیده‌شدن، وابستگی به تعامل، سازگاری با الگوریتم	قدرت الگوریتمی و دیده‌شدن	سیاست تجربه کنترل نامرئی پلتفرم بر گردش روایت‌های سوگ
مضامین فرعی	قضاوت مخاطبان، انتظار برای استمرار غم، هنجارهای بیان احساس	میکروپولیتیک‌های عاطفه	شکل‌گیری قواعد نانوشته درباره سوگواری قابل قبول
مضامین فرعی	حفظ تصاویر، آرشیو دیجیتال، تداوم گفت‌وگو با فرد ازدست‌رفته	حافظه دیجیتال و رابطه ادامه‌دار	استمرار پیوند عاطفی از طریق نشانه‌ها و خاطرات آنلاین
مضمون نهایی	تعامل عاطفه، فناوری و قدرت	زیست‌جهان سوگ پلتفرمی	تجربه‌ای ترکیبی از حمایت، کنترل، بازسازی هویت و تولید معنا

جدول ۸ نشان‌دهنده ساختار نهایی تجربه زیسته سوگ پلتفرمی است که از سه سطح اصلی شکل گرفته است: سطح فردی-عاطفی، سطح اجتماعی-ارتباطی و سطح فناورانه-قدرتی. در سطح نخست، سوگ به‌عنوان تجربه‌ای وجودی و شخصی آغاز می‌شود؛ فرد با فقدان مواجه شده و نیازمند بازسازی معنا و هویت خود است. در سطح دوم، پلتفرم امکان تبدیل این تجربه فردی به روایت جمعی را فراهم می‌کند و مخاطبان از طریق واکنش‌ها، پیام‌ها و مشارکت عاطفی، در فرایند سوگواری وارد می‌شوند. در سطح سوم، الگوریتم‌ها و معماری پلتفرم بر نحوه انتشار، دیده‌شدن و ارزش‌گذاری این روایت‌ها اثر می‌گذارند. بر اساس این مدل، تجربه سوگ پلتفرمی را می‌توان در قالب یک فرایند پویا توضیح داد:

فقدان شخصی → روایت‌گری دیجیتال → شکل‌گیری اجتماع عاطفی → مذاکره با الگوریتم‌ها و هنجارهای پلتفرمی → بازسازی هویت و حافظه دیجیتال

این مسیر نشان می‌دهد که اینفلوئنسرهای سوگ در فضای دیجیتال صرفاً تولیدکننده محتوا نیستند، بلکه کنشگرانی هستند که در میان چند نیروی هم‌زمان قرار دارند: نیاز انسانی به بیان و معنا، انتظار اجتماعی برای همدلی و اصالت، و منطق فناورانه پلتفرم برای

دیده‌شدن و گردش محتوا. یافته‌های پژوهش نشان می‌دهد که الگوریتم‌ها در این مدل نقش یک واسطه قدرت را ایفا می‌کنند. آن‌ها مستقیماً احساسات افراد را کنترل نمی‌کنند، اما از طریق تعیین میزان دیده‌شدن، اولویت‌بندی محتوا و سازمان‌دهی توجه کاربران، بر امکان شنیده‌شدن روایت‌های سوگ اثر می‌گذارند. از این منظر، سوگ در عصر پلتفرم نه فقط یک تجربه عاطفی، بلکه تجربه‌ای سیاسی-فناورانه است که در آن قدرت از طریق زیرساخت‌های دیجیتال و قواعد نامرئی اعمال می‌شود. همچنین، مدل نهایی نشان می‌دهد که سوگ پلتفرمی دارای یک ماهیت پارادوکسیکال است. پلتفرم‌ها از یک سو امکان حمایت، همبستگی، حافظه‌سازی و بازسازی هویت را فراهم می‌کنند و از سوی دیگر، فرد را در معرض اقتصاد توجه، نظارت اجتماعی، فشار تولید محتوا و کنترل الگوریتمی قرار می‌دهند. این دوگانگی، ویژگی بنیادین زیست‌جهان سوگ در عصر دیجیتال است. در نهایت، مدل ارائه‌شده نشان می‌دهد که «سوگ پلتفرمی» را نمی‌توان صرفاً انتقال سوگواری سنتی به فضای آنلاین دانست؛ بلکه پدیده‌ای نوظهور است که در آن فناوری، عاطفه و قدرت در یک شبکه پیچیده به هم پیوند می‌خورند. در این زیست‌جهان جدید، فرد سوگوار هم‌زمان روایتگر رنج، مدیر عاطفه،

مذاکره‌کننده با الگوریتم و سازنده حافظه دیجیتال است. این یافته، درک جدیدی از تحول تجربه انسانی سوگ در شرایط حاکمیت پلتفرم‌ها ارائه می‌دهد.

بحث و نتیجه‌گیری

پژوهش حاضر با هدف فهم زیست‌جهان سوگ در عصر پلتفرم و بررسی تجربه زیسته اینفلوئنسرهای سوگ در تقاطع فقدان، قدرت الگوریتمی و میکروپولیتیک‌های عاطفه انجام شد. یافته‌ها نشان داد که تجربه سوگ پلتفرمی پدیده‌ای چندبعدی و درهم‌تنیده است که در قالب هشت مضمون اصلی شامل بازسازی رابطه با فرد ازدست‌رفته از طریق حافظه دیجیتال، عمومی‌شدن تجربه فقدان، کار عاطفی و مدیریت نمایش احساسات، نقش الگوریتم‌ها در سیاست دیده‌شدن، میکروپولیتیک‌های عاطفه و هنجارهای پنهان سوگواری دیجیتال، دوگانگی حمایت اجتماعی و کنترل الگوریتمی، بازسازی هویت پس از فقدان و مذاکره مستمر با منطق پلتفرم سازمان می‌یابد. برآیند این مضامین نشان می‌دهد که سوگ در محیط‌های پلتفرمی دیگر صرفاً تجربه‌ای فردی و درونی نیست، بلکه در شبکه‌ای از روابط عاطفی، مخاطبان، زیرساخت‌های فناورانه، قواعد دیده‌شدن و مناسبات قدرت شکل می‌گیرد. ازاین‌رو، زیست‌جهان سوگ پلتفرمی را می‌توان تجربه‌ای دانست که در آن فرد هم‌زمان با فقدان شخصی، با الزام‌های ارتباطی و ساختاری محیط دیجیتال نیز مواجه است.

نخستین یافته مهم پژوهش، انتقال سوگ از قلمرو خصوصی به عرصه‌ای عمومی، شبکه‌ای و مشارکتی بود. مشارکت‌کنندگان از طریق انتشار خاطرات، تصاویر و روایت‌های شخصی، تجربه فقدان را از فضای فردی به محیطی منتقل می‌کردند که در آن دیگران نیز می‌توانستند با سوگ آنان ارتباط برقرار کنند. این عمومی‌شدن، برای بسیاری از مشارکت‌کنندگان صرفاً به معنای نمایش اندوه نبود، بلکه روشی برای معنا دادن به فقدان، یافتن افراد دارای تجربه مشابه و کاهش احساس انزوا محسوب می‌شد. این نتیجه را می‌توان در پرتو مفهوم بیش‌اتصال توضیح داد؛ زیرا در شرایط اتصال دائمی، مرز میان تجربه خصوصی و حضور عمومی کاهش یافته و رخدادهای شخصی در شبکه‌ای گسترده از ارتباطات اجتماعی قرار می‌گیرند (Brubaker, 2022). بنابراین، در عصر پلتفرم، سوگواری از یک

فرایند محدود به فرد و نزدیکان به تجربه‌ای شبکه‌ای تبدیل می‌شود که مخاطبان نیز در ساخت معنای آن مشارکت دارند.

یافته مرتبط دیگر، نقش مهم پلتفرم در ایجاد حمایت اجتماعی و اجتماعات سوگ بود. مشارکت‌کنندگان بیان کردند که پیام‌های همدلانه، واکنش‌های مخاطبان و ارتباط با افرادی که فقدان مشابهی را تجربه کرده بودند، احساس تعلق و همراهی را افزایش می‌داد. چنین یافته‌ای نشان می‌دهد که پلتفرم‌های اجتماعی می‌توانند در شرایط فقدان به فضایی برای شکل‌گیری آیین‌های غیررسمی همدلی و یادبود تبدیل شوند. این نتیجه با یافته‌های فیتزجرالد همسو است که نشان داد کاربران پلتفرم‌ها در مواجهه با رخدادهای تراژیک از رسانه‌های دیجیتال برای شکل‌دادن به آیین‌های جمعی، بازنمایی همدلی و ساخت حافظه مشترک استفاده می‌کنند (Fitzgerald, 2025). همچنین، دیدگاه مربوط به «جغرافیاهای دیجیتال امید» بر این نکته تأکید می‌کند که فضاهای دیجیتال صرفاً محل نظارت و کنترل نیستند، بلکه ظرفیت ایجاد پیوند، مشارکت، حمایت و تحول اجتماعی را نیز دارند (by Typografia et al., 2026). بنابراین، دریافت حمایت در تجربه مشارکت‌کنندگان را می‌توان یکی از سازوکارهایی دانست که از طریق آن فضای دیجیتال به بخشی از فرایند بازسازی معنا پس از فقدان تبدیل می‌شود.

در همین راستا، یافته‌ها نشان دادند که حافظه دیجیتال نقشی اساسی در حفظ و بازسازی رابطه با فرد ازدست‌رفته ایفا می‌کند. تصاویر، پست‌ها، پیام‌ها و آرشیوهای آنلاین به مشارکت‌کنندگان اجازه می‌دادند حضور نمادین متوفی را حفظ کرده و پیوند عاطفی خود را در قالبی متفاوت ادامه دهند. این یافته نشان می‌دهد که در محیط دیجیتال، رابطه با فرد ازدست‌رفته الزاماً با مرگ پایان نمی‌یابد، بلکه می‌تواند در قالب ردپاهای داده‌ای و حافظه‌های شبکه‌ای استمرار پیدا کند. این نتیجه با مفهوم داده‌مندشدن سوگ همخوان است؛ مفهومی که نشان می‌دهد فناوری‌های دیجیتال خاطرات، روابط عاطفی و آثار مرتبط با فرد ازدست‌رفته را به صورت داده‌هایی ماندگار ذخیره و بازتولید می‌کنند (Thommandru & Mone, 2026). بااین‌حال، همین فرایند پرسش‌هایی درباره مالکیت حافظه، کنترل داده‌ها و نقش پلتفرم در تعیین سرنوشت آثار دیجیتال متوفی ایجاد می‌کند. ازاین‌رو،

حافظه دیجیتال هم ابزار استمرار پیوند عاطفی است و هم بخشی از ساختار فناورانه‌ای که تجربه سوگ را سازمان می‌دهد.

یکی دیگر از یافته‌های برجسته پژوهش، تجربه کار عاطفی و مدیریت مستمر نمایش احساسات بود. مشارکت‌کنندگان بیان کردند که نمی‌توانند همواره احساسات خود را بدون ملاحظه در فضای عمومی منتشر کنند، بلکه درباره زمان انتشار، شدت نمایش اندوه، نوع روایت و نحوه پاسخ به مخاطبان تصمیم‌گیری می‌کنند. آنان همچنین گاه احساس می‌کردند باید میان آسیب‌پذیری ناشی از فقدان و تصویری از تاب‌آوری و ادامه زندگی تعادل برقرار کنند. این یافته به‌طور مستقیم با مفهوم «کار سوگ» مطرح‌شده توسط هارجو و پنتیکاین همخوان است؛ آنان نشان دادند که اینفلوئنسرهای سوگ در اینستاگرام برای تبدیل تجربه شخصی فقدان به روایت عمومی، نوعی کار عاطفی انجام می‌دهند و باید میان اصالت تجربه، انتظارات مخاطبان و منطق حضور پلتفرمی مذاکره کنند (Harju & Pentikäinen, 2025). بنابراین، سوگ پلتفرمی نه بیان خام و بی‌واسطه احساس، بلکه شکلی از عاطفه مدیریت‌شده است که تحت تأثیر شرایط ارتباطی و اجتماعی بازنمایی می‌شود.

این نتیجه را همچنین می‌توان بر اساس دیدگاه‌های معاصر درباره ماهیت رابطه‌ای عاطفه توضیح داد. احساسات در محیط‌های پلتفرمی نه صرفاً در درون فرد، بلکه در تعامل میان بدن، فناوری، نشانه‌ها، تصاویر و واکنش‌های دیگران شکل می‌گیرند. دوفازیو و ساهای بر این نکته تأکید کرده‌اند که عاطفه را باید در شبکه‌ای از روابط مادی و اجتماعی فهم کرد و نه به‌عنوان حالتی کاملاً خصوصی و مستقل از محیط (DeFazio & Sahay, 2025). بر این اساس، غم اینفلوئنسر سوگ نیز در فرایند انتشار، دریافت کامنت، بازخورد مخاطبان و مواجهه با قواعد پلتفرم تغییر شکل می‌دهد. به بیان دیگر، احساس سوگ در پلتفرم فقط «بیان» نمی‌شود، بلکه در همان فرایند بیان و دریافت واکنش، مجدداً تولید و سازمان‌دهی می‌شود. این امر توضیح می‌دهد که چرا مشارکت‌کنندگان تجربه سوگ آنلاین را با احساس مسئولیت در قبال مخاطبان، خودسانسوری عاطفی و ضرورت مدیریت تصویر عمومی همراه می‌دانستند.

از دیگر نتایج مهم پژوهش، نقش قدرت الگوریتمی در سیاست دیده‌شدن روایت‌های سوگ بود. مشارکت‌کنندگان الگوریتم را

عاملی نامرئی اما اثرگذار تلقی می‌کردند که می‌تواند تعیین کند چه محتواهایی بیشتر دیده شوند و کدام روایت‌ها در حاشیه باقی بمانند. آنان به‌تدریج از طریق تجربه حضور در پلتفرم، راهبردهایی مانند انتخاب زمان مناسب انتشار، استفاده از هشتگ‌ها و تغییر شیوه ارائه محتوا را برای افزایش دیده‌شدن به کار می‌گرفتند. این یافته با مطالعه حسن و همکاران همسو است که نشان داد کاربران در مواجهه با نظارت و تبعیض الگوریتمی، صرفاً منفعل نیستند، بلکه راهبردهایی برای مانور، سازگاری و مقاومت در برابر محدودیت‌های پلتفرمی ایجاد می‌کنند (Hasan et al., 2025). بنابراین، اینفلوئنسر سوگ در فضای دیجیتال فقط با مخاطب ارتباط برقرار نمی‌کند، بلکه دائماً در حال یادگیری و مذاکره با یک ساختار الگوریتمی است که تا حد زیادی نامرئی اما در تعیین دامنه حضور او مؤثر است.

در کنار این مسئله، یافته‌ها نشان دادند که دیده‌شدن در فضای پلتفرمی با اقتصاد توجه و امکان کالایی‌شدن تجربه سوگ نیز ارتباط پیدا می‌کند. مشارکت‌کنندگان نسبت به قضاوت مخاطبان درباره «استفاده از غم برای جلب توجه» حساس بودند و همین نگرانی گاه به خودسانسوری و تنظیم شیوه روایت منجر می‌شد. این نتیجه با تحلیل ابیدین از «ربایش سوگ» همخوانی دارد؛ تحلیلی که نشان می‌دهد در فرهنگ اینفلوئنسری، مرز میان سوگواری عمومی، جلب توجه و ارزش‌آفرینی پلتفرمی می‌تواند مبهم شود (Abidin, 2022). این هم‌سویی به این معنا نیست که روایت سوگ الزاماً تجاری یا ابزاری است، بلکه نشان می‌دهد حتی تجربه‌ای کاملاً اصیل از فقدان پس از ورود به محیطی مبتنی بر مشارکت و دیده‌شدن، در معرض منطق اقتصاد توجه قرار می‌گیرد. در نتیجه، اینفلوئنسر سوگ ناگزیر است دائماً میان نیاز به بیان تجربه شخصی و نگرانی از برداشت مخاطبان درباره انگیزه‌های این بیان تعادل برقرار کند.

مضمون مهم دیگر، میکروپولیتیک‌های عاطفه و وجود هنجارهای پنهان درباره «سوگواری قابل قبول» بود. مشارکت‌کنندگان گزارش کردند که مخاطبان گاه درباره شدت غم، مدت سوگواری، میزان نمایش اندوه و حتی زمان مناسب برای بازگشت به زندگی عادی قضاوت می‌کنند. از این منظر، فضای پلتفرمی فقط محل بیان عاطفه نیست، بلکه عرصه‌ای برای تنظیم اجتماعی آن نیز هست. این یافته با دیدگاه کیسیس مرینو و کینوال درباره حکمرانی احساسات هماهنگ

می‌کنند. این مسئله نشان می‌دهد که زیست‌جهان دیجیتال می‌تواند شکل‌های تازه‌ای از تعلق اجتماعی را در موقعیت‌هایی ایجاد کند که فرد به دلیل فقدان در معرض انزوا قرار دارد.

در نهایت، یکی از مهم‌ترین نتایج پژوهش، دوگانگی بنیادین پلتفرم به‌عنوان فضای حمایت و در عین حال سازوکار کنترل بود. همان بستری که امکان همدلی، ارتباط، حافظه‌سازی و بازسازی هویت را فراهم می‌کرد، هم‌زمان مشارکت‌کنندگان را در معرض فشار برای استمرار حضور، پاسخ‌گویی به مخاطبان، مدیریت تصویر عمومی و سازگاری با الگوریتم قرار می‌داد. بنابراین، تقلیل پلتفرم به فضایی صرفاً رهایی‌بخش یا صرفاً سرکوبگر، پیچیدگی تجربه مشارکت‌کنندگان را نادیده می‌گیرد. سوگ پلتفرمی در تعامل دائمی میان حمایت و کنترل، عاملیت و محدودیت، اصالت و نمایش، حافظه و داده‌مندی، و تجربه شخصی و منطق عمومی شکل می‌گیرد. مجموع یافته‌ها نشان می‌دهد که عاطفه، فناوری و قدرت سه حوزه جداگانه نیستند، بلکه در تجربه زیسته اینفلوئنسر سوگ به‌صورت متقابل یکدیگر را شکل می‌دهند. در چنین وضعیتی، فرد سوگوار هم‌زمان روایتگر فقدان، مدیر عاطفه، سازنده حافظه دیجیتال و مذاکره‌کننده با منطق الگوریتمی است. بر این اساس، سوگ در عصر پلتفرم را باید زیست‌جهانی اجتماعی - فناوریانه دانست که در آن معنای فقدان از خلال رابطه پیوسته میان فرد، مخاطب، حافظه دیجیتال و معماری قدرت پلتفرم بازسازی می‌شود.

پژوهش حاضر با محدودیت‌هایی همراه بود که باید در تفسیر یافته‌ها مورد توجه قرار گیرد. نخست، ماهیت کیفی و پدیدارشناختی پژوهش و تعداد محدود مشارکت‌کنندگان موجب می‌شود یافته‌ها با هدف تعمیم آماری به همه کاربران شبکه‌های اجتماعی یا افراد سوگوار تفسیر نشوند. دوم، تمرکز پژوهش بر اینفلوئنسرهای فعال در اینستاگرام ممکن است تجربه افرادی را که در پلتفرم‌های دیگر یا با سطح متفاوتی از دیده‌شدن فعالیت می‌کنند بازنمایی نکند. سوم، داده‌ها بر روایت‌های خودگزارشی مشارکت‌کنندگان استوار بود و بنابراین ممکن است تحت تأثیر حافظه، ملاحظات مربوط به تصویر اجتماعی و تمایل به ارائه روایت منسجم از تجربه شخصی قرار گرفته باشد. همچنین، تغییر مستمر الگوریتم‌ها و سیاست‌های پلتفرمی

است؛ آنان نشان می‌دهند که رسانه‌های ترکیبی می‌توانند به سازمان‌دهی، عادی‌سازی و هدایت احساسات کمک کنند و برخی شیوه‌های تجربه و بیان عاطفه را مشروع‌تر از سایر شیوه‌ها سازند (Kisic Merino & Kinnvall, 2023). در سوگ پلتفرمی نیز کاربران در شبکه‌ای از انتظارات ضمنی قرار می‌گیرند که مشخص می‌کند چه مقدار آسیب‌پذیری مناسب است، چه زمانی باید تاب‌آوری نشان داده شود و چه شکلی از سوگ بیشتر مورد پذیرش مخاطبان قرار می‌گیرد.

با این حال، یافته‌های پژوهش نشان دادند که کاربران در برابر این هنجارها و ساختارها کاملاً منفعل نیستند. روایت‌گری دیجیتال می‌تواند به ابزاری برای بازتعریف تجربه، مقاومت در برابر روایت‌های مسلط و ایجاد معناهای جایگزین تبدیل شود. این نتیجه با یافته‌های فیتزپاتریک درباره نقش هشتگ‌ها در مقاومت و کنشگری دیجیتال پس از تراژدی همسو است؛ شبکه‌های اجتماعی می‌توانند هم‌زمان با بازنمایی رخداد دردناک، امکان ایجاد همبستگی و مقاومت در برابر روایت‌های مسلط را فراهم کنند (Fitzpatrick, 2026). همچنین، مطالعه هوانگ و لو نشان می‌دهد که کاربران قادرند از ظرفیت‌های پلتفرمی برای ساخت روایت‌های جایگزین و به چالش کشیدن برداشت‌های غالب استفاده کنند (Huang & Lu, 2026). در پژوهش حاضر نیز بازتعریف هویت پس از فقدان و تبدیل تجربه دردناک به محتوایی معنادار را می‌توان نوعی عاملیت دانست که از طریق آن فرد سوگوار می‌کوشد جایگاه خود را در جهان پس از فقدان دوباره تعریف کند.

این عاملیت همچنین در شکل‌گیری اجتماعات دیجیتال قابل مشاهده است. یافته‌ها نشان دادند که مخاطبان مشابه، هشتگ‌ها و شبکه‌های ارتباطی می‌توانند افراد دارای تجربه مشترک را به یکدیگر متصل کنند و سوگ شخصی را به تجربه‌ای جمعی تبدیل سازند. مطالعات مربوط به مشارکت در جهان دیجیتال نیز نشان داده‌اند که فضاهای هشتگی می‌توانند اشکال جدیدی از حضور عمومی و مشارکت شبکه‌ای را ایجاد کنند (Alam, 2026). از این منظر، اجتماع سوگ را می‌توان نه صرفاً مجموعه‌ای از دنبال‌کنندگان، بلکه فضایی مشارکتی دانست که در آن کاربران با اشتراک تجربه، تولید زبان مشترک و تأیید عاطفی یکدیگر، در فرایند بازسازی معنای فقدان دخالت

حامی مالی

این پژوهش بدون هیچ حمایت مالی و با هزینه شخصی انجام شد.

ملاحظات اخلاقی

در این مطالعه، اهمیت و ضرورت پژوهش برای نمونه‌ها تشریح و درباره رعایت ملاحظات اخلاقی مانند رازداری، محرمانگی، حفظ حریم نمونه‌ها، آزادی جهت شرکت در پژوهش و انصراف از آن و غیره به آنان اطمینان داده شد.

مشارکت نویسندگان

نویسندگان این مقاله با یکدیگر مشارکت داشتند.

تشکر و قدردانی

بدین وسیله از تمامی افرادی که در مراحل پژوهش همکاری و یاری نمودند تقدیر و تشکر می‌شود.

References

- Abidin, C. (2022). Grief Hypejacking: Influencers, #ThoughtsAndPrayers, and the Commodification of Grief on Instagram. *The Information Society*, 38(3), 174-187. <https://doi.org/10.1080/01972243.2022.2071212>
- Alam, A. (2026). Pedagogies in a Digitally Mediated World for the Future of Civic Education: Educating Youth for Hashtag Citizenship. In *Youth Civic Engagement and Political Participation in Digital Spaces* (pp. 55-92). IGI Global Scientific Publishing. <https://doi.org/10.4018/979-8-3373-5581-8.ch003>
- Brubaker, R. (2022). *Hyperconnectivity and Its Discontents*. John Wiley & Sons.
- by Typografia, D., Brantner, C., Nikunen, K., & Aitaki, G. (2026). Digital Geographies of Hope: The Transformative Power of Media. *Media and Communication*, 14.
- DeFazio, K., & Sahay, A. (2025). Untimely Materialist Meditations on Affect. In *Speculative Affect: Objects and Emotions* (pp. 59-96). Springer Nature Switzerland. https://doi.org/10.1007/978-3-031-72167-0_3
- Fitzgerald, A. A. (2025). Mobile and Platform Users' Mediatized Rituals in Response to Terrorist Attacks: A Discourse Analysis of Continuously Collected Screenshots. *Journal of Communication*, 75(3), 207-219. <https://doi.org/10.1093/joc/jqae052>
- Fitzpatrick, C. (2026). *Tragedy Is Trending: Hashtags, Resistance, and Digital Activism After the Christchurch Mosque Attacks*. Taylor & Francis. <https://doi.org/10.4324/9781003536864>
- Harju, A. A., & Pentikäinen, L. (2025). Grief Labour on Instagram: Resilient Influencers and Platformed Grief. *Nordic Journal of Media Studies*, 7(1), 76-92. <https://doi.org/10.2478/njms-2025-0005>
- Hasan, D., Nazzal, A., & Zidani, S. (2025). Beating Algorithmic Discrimination: Maneuvering Digital Surveillance to Indigenize the Narrative. *International journal of communication*, 19, 23-23.
- Huang, P., & Lu, H. (2026). Digital Feminist Humor as a Weapon: A Humor and Topic Analysis of the Weibo Posts of

می‌تواند باعث شود برخی از تجربه‌های گزارش شده وابسته به شرایط زمانی و معماری خاص پلتفرم در دوره انجام پژوهش باشند.

پیشنهاد می‌شود پژوهش‌های آینده تجربه سوگ پلتفرمی را در نمونه‌های متنوع‌تر از نظر جنسیت، سن، نوع فقدان، زمینه فرهنگی و میزان فعالیت در شبکه‌های اجتماعی بررسی کنند. انجام مطالعات تطبیقی میان پلتفرم‌هایی مانند اینستاگرام، تیک‌تاک، ایکس، فیسبوک و سایر محیط‌های دیجیتال می‌تواند مشخص کند که تفاوت‌های معماری و الگوریتمی چگونه بر شکل بیان و تجربه سوگ اثر می‌گذارند. همچنین، مطالعات طولی می‌تواند تغییر رابطه فرد با مخاطبان، حافظه دیجیتال و الگوریتم را در مراحل مختلف پس از فقدان بررسی کنند. ترکیب مصاحبه‌های عمیق با مشاهده دیجیتال، تحلیل محتوا و مطالعه الگوهای تعامل نیز می‌تواند تصویر کامل‌تری از فاصله میان تجربه بیان‌شده و عملکرد واقعی کاربران در محیط پلتفرمی فراهم سازد. بررسی تجربه مخاطبان اینفلوئنسرهای سوگ و نیز مطالعه پیامدهای روان‌شناختی و اجتماعی مواجهه مکرر با محتوای فقدان از دیگر مسیرهای مهم پژوهشی است.

پیشنهاد می‌شود پلتفرم‌های اجتماعی در طراحی سیاست‌ها و امکانات مربوط به محتوای سوگ، حساسیت بیشتری نسبت به ماهیت آسیب‌پذیر این تجربه داشته باشند و ابزارهایی برای کنترل بهتر مخاطب، مدیریت یادمان‌های دیجیتال، تنظیم نمایش محتوای مرتبط با فقدان و محافظت از داده‌های عاطفی فراهم کنند. متخصصان سلامت روان و مشاوران سوگ نیز بهتر است نقش رسانه‌های اجتماعی را به عنوان بخشی از زیست‌جهان معاصر مراجعان در ارزیابی و مداخلات خود در نظر بگیرند و به جای توصیه‌های کلی درباره ترک یا استفاده از شبکه‌های اجتماعی، به کیفیت تعامل فرد با پلتفرم، مخاطبان و حافظه دیجیتال توجه کنند. همچنین، آموزش سواد الگوریتمی و سواد عاطفی برای تولیدکنندگان محتوای مرتبط با سوگ می‌تواند به آنان کمک کند مرزهای شخصی خود را حفظ کرده، فشار پاسخ‌گویی و حضور دائمی را مدیریت کنند و میان نیاز به روایت تجربه، حفظ حریم خصوصی و الزامات دیده‌شدن در فضای دیجیتال تعادل مناسب‌تری برقرار سازند.

تعارض منافع

بین نویسندگان هیچ تعارض منافع وجود نداشت.

- the Fat Cat Event. *Feminist Media Studies*, 1-20.
<https://doi.org/10.1080/14680777.2026.2642067>
- Kisic Merino, P., & Kinnvall, C. (2023). Governing Emotions: Hybrid Media, Ontological Insecurity and the Normalisation of Far-Right Fantasies. *Alternatives*, 48(1), 54-73.
<https://doi.org/10.1177/03043754221123467>
- Thommandru, A., & Mone, V. (2026). Datafication of Mourning: Emotional Labour, Memory Politics, and Ethical Innovation in Digital Grief Technologies. *Journal of Responsible Technology*, 100159.
<https://doi.org/10.1016/j.jrt.2026.100159>